

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij
bisdom Antwerpen / november - december 2023

*Met jonge voeten
in de wereld vandaag*

GODVERGETEN

EEN NIEUWE
PRIESTER

PRIESTERS ALS
TOCHTGENOTEN

OP ZOEK NAAR
BETEKENIS

Relevant - Nummer 6
TWEEMAANDELIJKS
november - december 2023

Afgiftekantoor 2099
Antwerpen X - P 914402

www.relevant-bisdomantwerpen.be

ISSN-nummer
2294-7620

> **Op de cover:** "Rise up! Sta op!", spoorde de paus jongeren aan in de aanloop naar de Wereldjongerendagen. In Lissabon voelde Sofi Van Ussel, directeur IJD Jongerenpastoraal, dat de energie om de handen uit de mouwen te steken sterk aanwezig is bij de jonge generatie. Lees meer op blz. 4-9.

INHOUD

Woord van de bisschop	3
Met jonge voeten in de wereld vandaag	4
Een plan voor je leven.	
Kinderen en jongeren in de Bijbel	10
En toch ...	
Mick Huybrechts wordt tot priester gewijd	12
Godvergeten	14
Tochtgenoten.	
Priesters dragen zorg voor elkaar	15
In de kijker: 't Vlot	16
Estafette: Piet Degroote	17
Meta-oefening.	
Op weg naar een synodale Kerk	18
De kiosk	19
Lerenslang: What's in it for us?	22
Doorkijk: Op zoek naar betekenis	23
Jongerenkatern	24
Was jij erbij?	26
Het voorval	28

COLOFON

Relevant, het diocesane magazine van het bisdom Antwerpen, verschijnt tweemaandelijks. Verantwoordelijk uitgever is Nathalie Milio, Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen.

Hoofdredactie: Ilse Van Halst
Redactieraad: Steven De Schamphelaere, Jonathan Wuyts, Nathalie Milio, Marc Philips, Saskia van den Kieboom, Lea Verstricht

Redactie: *Relevant*, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen, 0474 655 943, relevant@bisdomantwerpen.be, www.relevant-bisdomantwerpen.be.

Abonnementen: Abonnementen *Relevant*, p/a Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, 03 202 84 30, abonnementen.relevant@kerknet.be.

Een jaarabonnement kost 25 euro. Jongeren betalen 10 euro.
Abonnees in het buitenland betalen 50 euro.
Een steunabonnement kost 50 euro.
Voor een los nummer betaal je 10 euro.

Abonneren kan op IBAN: BE45 7350 3165 1589, BIC: KREDBEBB van vzw Bisdom Antwerpen – *Relevant* met duidelijke vermelding van naam en adres voor wie het abonnement bestemd is.

© Nicky De Voght

GELOVEN DOET DOEN

De levendigheid van het geloof wordt vaak afgemeten aan de cultuspraktijk. Laag dus. Zeker bij jongeren. Toch is het dat geloof dat heel wat jongeren, ook zoekende jongeren, samenbrengt op de Wereldjongerendagen, zoals de voorbije zomer in Lissabon. Toch is het dat geloof dat heel wat jongeren inspireert en aanzet om zich in te zetten voor een betere samenleving, een betere wereld, een beter morgen. Dat geloof voedt de manier waarop ze in het leven staan. In het dossier geeft Sofi Van Ussel als directeur van IJD Jongerenpastoraal een inkijk in de wereld van onze jongeren. En laten we jongeren zelf aan het woord.

Tijdens die Wereldjongeren is er ook ruimte voor een Bijbelse thematiek, die paus Franciscus steevast naar vandaag vertaalt met een duidelijke oproep. Hans de Jong verdiept zich hierin.

Wil jij zelf het gesprek met jongeren aangaan? Spreek hen gerust aan onderweg in ons bisdom, of zak eens af naar de dienst Jongerenpastoraal op het TPC. Wie weet, word je daar verwelkomd door 'keuken-Piet' Degroote. Met een warme groet, een troostende kop koffie of thee, of zelfs een ijsje op een hete zomerse dag laaft hij dorstigen, letterlijk en figuurlijk.

Al van jongs af weet Mick Huybrechts dat hij pastoor wil worden. Op 17 december zal bisschop Bonny hem tot priester wijden. Een heuglijke dag, in een tijd waarin de Kerk met afschuw en ontwaan kijkt naar de moedige getuigenissen van slachtoffers van misbruik in de Kerk in de documentaire *Godvergeten*. In een boodschap bieden de Belgische bisschoppen hun verontschuldigen aan de slachtoffers aan: "We begrijpen hun woede tegenover de daders en tegenover ons, de Kerk en haar verantwoordelijken. Ja, we hebben gefaald. En voor deze harde realiteit bieden we vandaag opnieuw onze excuses aan. Het is en blijft een gitzwart hoofdstuk in de geschiedenis van de Kerk. Dat mogen we nooit vergeten." Ze beseffen dat ze in het verleden niet voldoende geluisterd hebben en beloven: "Wanneer slachtoffers alsnog de moed vinden om over hun diepe pijn en leed te spreken, dienen we eerst én vooral te luisteren en respectvol te zwijgen. Zij en hun naasten verdienen al onze aandacht."

Ilse Van Halst

Wil je *Relevant* blijven lezen volgend jaar? Vernieuw je abonnement dan nu. Je vindt alle informatie in een brief bij dit nummer.

ALS KLEINE SPELER OP HET WERELDTONEEL

De documentaire *Godvergeten* bracht een nieuwe schok teweeg in de Vlaamse samenleving en in de Vlaamse Kerk. Niet de verhalen waren ongekend gebeven, wel de mensen achter de verhalen. Met hun stem, hun ogen, hun emoties, hun pijn. Het kwam heel direct binnen: hoe slachtoffers spraken over het misbruik dat ze als kind of jongere ondergingen. Het kwam ook heel direct binnen: hoe kerkelijke oversten tekortschoten in hun verantwoordelijkheid ten overstaan van zowel slachtoffers als daders.

We remember

Eenzijds is het goed en nodig om het misbruik onder de aandacht te brengen. Het verdient 'herinnerd' te worden, zoals andere pijnlijke kwetsuren uit het verre of recente verleden. Tegenover het leed dat hun werd aangedaan, past voor de slachtoffers ongetwijfeld een blijvend en schroomvol *We remember*. Anderzijds is het goed en nodig om telkens weer onze rug te rechten en op te komen voor waarheid en rechtvaardigheid. Bij de pakken blijven neerzitten is geen oplossing. Waar rechtschapen mensen en gelovigen voor staan, verdient beter.

Terwijl ik dit voorwoord schrijf, komen schrijvende beelden uit Israël en Gaza op televisie. Een nieuw drama met wereldwijde oorzaken en gevolgen. De aanslag van Hamas was onverwacht, hoewel niet onvoorzien. We weten al zo lang – veel te lang – van de onmogelijke verhoudingen tussen Israël en Palestina in het land dat we gemakshalve 'het Heilige Land' noemen. Een broederstrijd, want Joden en Palestijnen zijn, sinds Bijbelse tijden, genetisch aan elkaar verwant. Ze stammen af van dezelfde voorvaders. Het verhaal van Kain en Abel, anno 2023. Opnieuw daders en slachtoffers, bij honderden, straks wellicht bij duizenden. Gebroken volkeren. Gebroken samenlevingen. Gebroken godsdiensten. Gebroken levens. Tot de volgende voorspelbare uitbarsting. In mijn kamer staat binnenkort weer een kleine kerststal uit Palestina, gemaakt van olijvenhout. Als een klein teken van verbondenheid en vooral van hoop.

Schouwtoneel

Wat komt er nog op ons af? Het is de vraag die velen zich vandaag stellen. Waartoe is de mensheid of zijn volken nog zoal in staat? Soms lijkt de wereld op een groot podium, met veel gesloten deuren. Op het podium speelt zich een theater af, waarvan niemand het script in handen heeft. Achter elke deur kan wel iets of iemand schuilgaan, dat of die onverwachts naar buiten stapt. Om het toneelstuk overhoop te gooien. Om de verhaallijn te doorbreken.

Om de emoties te bespelen. Als een toneelstuk zonder plan of project, zonder redelijk hoe of waarom, daarop lijkt de geschiedenis wel. "De wereld is een schouwtoneel; elk speelt zijn rol en krijgt zijn deel", zegde Vondel in navolging van Shakespeare. Mensen als acteurs. Het klinkt mooi. Maar wie heeft de moed om recht te staan, om van het podium te springen en om zijn rol af te leggen? Om echt en waarachtig te zijn? Om niet te spelen voor het publiek, maar voor de waarheid?

Een kleine deur

Binnenkort begint de advent. Dan zal op het grote podium weer een kleine deur opengaan. Iemand zal naar voren komen, zoals Hij elk jaar doet. Klein en broos, als een kerstkind.

Een acteur? Ja, Hij had een rol te spelen, een belangrijke rol. En Hij deed het ook. Maar op het einde viel Hij van het podium. Of liever: ze stootten Hem van het podium. Hij moest plaats maken voor weer andere spelers. Gekwetst en gedood werd Hij afgevoerd. Slachtoffer met de slachtoffers. In hetzelfde land en op dezelfde grond waar nu Israël en Palestina oorlog voeren. Alsof de geschiedenis weinig beter kan bedenken dan zich te herhalen.

Ja, in de advent verwachten we Hem opnieuw. Als kleine speler op het wereldtoneel. Als kleine getuige van Gods grote hoop. Een overlever.

+ Johan Bonny

➤ Op 29 september gaf bisschop Johan Bonny in het bisschopshuis van Antwerpen voor de verzamelde pers toelichting bij de vraag tot schorsing aan Roger Vangheluwe, na de documentairereeks *'Godvergeten'* op VRT Canvas.

➤ "We focussen te sterk op praktische en utilitaire vakken, het is ook belangrijk je als persoon te ontwikkelen, ook als je niet godsdienstig bent." "Een vak zedenleer of burgerschap zou interessanter zijn dan een vak godsdienst." Het zijn maar een paar bedenkingen van leerlingen uit het vijfde jaar Grieks-Latijn en Wetenschappen in het Xaveriuscollege in Antwerpen. Op 12 september gaf bisschop Bonny er een les godsdienst in het kader van de honderdste editie van de rubriek 'Leerkracht in de kijker' op de Thomaswebsite. Onderwerp van zijn les: de relevantie van het vak godsdienst anno 2023. De bisschop pleitte ervoor om het vak te blijven aanbieden omdat een godsdienstleerkracht leerlingen uitdaagt om de worsteling levend te houden: Waarom geloof ik? En als ik niet geloof, waarom niet? Je kan zijn les beluisteren via podcast episode 25 op de Thomaswebsite [godsdienstonderwijs.be](https://www.thomascollege.be/godsdienstonderwijs.be)

MET JONGE VOETEN

IN DE WERELD VANDAAG

LIGGEN JONGEREN WAKKER VAN HOE HET ER IN ONZE SAMENLEVING AAN TOE GAAT? HOE KIJKEN ZE AAN TEGEN KLIMAAT, ECONOMIE, POLITIEK, ONDERWIJS, JUSTITIE ...?

© Ilse Van Halst

JONGEREN MET EEN MISSIE

Een vreugdevolle, uitgelaten, inspirerende en verbindende week was het, de zeventiende editie van de Wereldjongerendagen, de voorbije zomer in Lissabon. In schril contrast met de soms uitbundige menigte werd ook snel duidelijk dat deze generatie jongeren met een missie naar de Portugese hoofdstad was afgezakt: aan de wereld tonen dat ze willen samenwerken aan maatschappelijke opgaven.

Sofi Van Ussel, directeur IJD Jongerenpastoraal

Deze jonge mensen willen dat er rekening gehouden wordt met hun toekomst. Ze hebben meer dan een mondje mee te praten over geestelijke gezondheid en eenzaamheid, geweld en angst, de ecologische crisis, de waardigheid van werk en werknemers en jeugdwerkloosheid, misbruik en verslaving, en de minder mooie kanten van de sociale media. Een stevige waslijst, maar dat mag ons niet verbazen in wat velen, onder wie paus Franciscus, een verandering van tijdperk noemen. Dat veroorzaakt angst en onzekerheid, bij jongeren evenzeer als bij volwassenen.

Jongeren merken bovendien maar al te goed dat er iets schort aan onze collectieve aanpak van die uitdagingen. Lissabon was een week lang een veilige broedplek om te voelen dat het oplossen van complexe vraagstukken begint met zin te geven aan ons bestaan en

dat we daarvoor op elkaar zijn aangewezen, ook op mensen die er misschien heel anders over denken dan wijzelf. Jongeren vragen om machtspelletjes en interpersoonlijke conflicten achter ons te laten en dringend samen actie te ondernemen. Kijk bijvoorbeeld naar de crisis in de Kerk. Eigenlijk beseffen we allemaal heel goed dat het anders moet. Waarom zou het enthousiasme over de synode anders zo groot zijn? Maar zolang we onszelf wijsmaken dat het moeilijk, al te moeilijk, is om structuren te veranderen, blijven we cruciale hervormingen voor ons uitschuiven. Dat geldt evengoed voor onze omgang met migratie, de aanpak van de klimaatverandering en ons al te vaak kreupele politiek systeem.

Rise up!

Toch zit er absoluut ook een kracht in de crisis. Dat we ons kwetsbaar voelen, en dat

steeds nadrukkelijker durven of zelfs moeten toegeven, kan ons leren om opnieuw op elkaar aangewezen te zijn en naastenliefde te betonen. Bekommerdheid en bezorgdheid kunnen dan weer energie opwekken om inspanningen te leveren die we anders niet zouden opbrengen. Het kan het ik boven zichzelf laten uitstijgen en een wij laten ontstaan. "Rise up!", vroeg de paus in de aanloop naar de Wereldjongerendagen. Sta op! In Lissabon was sterk te voelen dat die energie om op te staan bij de jonge generatie aanwezig is. Hopelijk uit zich dat ook op 9 juni volgend jaar, wanneer jongeren vanaf zestien jaar voor het eerst mogen stemmen, en geeft deze generatie dan massaal een krachtig signaal dat ze gehoord wil worden en klaar staat om in dialoog te gaan.

Wortels

En hopelijk voelen alle generaties zich aangesproken om mee op te staan. "Wees niet bang", zei paus Franciscus nadrukkelijk in zijn homilie tijdens de sloteucharistie van de WJD. Dat geldt voor ons allemaal. Alle grote veranderingen in de geschiedenis kwamen tot stand dankzij de collectieve toewijding van mensen die ondernemerschap durven op te nemen. En alle grote veranderingen gaan gepaard met fundamentele keuzes, en dus met levensvragen. Staan we dicht genoeg bij onze kern om

die te beantwoorden? Hebben we voldoende wortels om niet om te waaien?

Ik geloof dat bedrijven, kennisinstellingen en scholen nieuwe plekken van betekenisgeving moeten worden. Vandaag heeft men het overal over *purpose*, de waarde die een onderneming of organisatie creëert voor anderen, de maatschappij, de natuur of het algemeen welzijn. Ik geloof niet in *purpose* zonder diepe wortels. En dus zullen mensen in alle omgevingen zingevende gesprekken moeten leren voeren met elkaar. De zoektocht naar betekenis hoort absoluut thuis in de publieke ruimte, niet alleen in de privéfeer. En kunst en architectuur zullen een cruciale rol spelen om dat te voeden. Ik stel vast dat jongeren dat aanvoelen. Een grote groep wist zich de voorbije zomer aangesproken door 'A Dios', het culturele voorprogramma voor de Wereldjongerendagen. De jonge generatie zoekt de verbeelding en de verwondering actief op en begrijpt hoe noodzakelijk dat is om ons samen in beweging te brengen.

Voorop

Jongeren lopen ook voorop in de ecologische bekering waarvoor paus Franciscus – en met hem vele anderen – pleit. Die vereist het inzicht dat eigenbelang in de toekomst altijd ondergeschikt zal zijn aan – of op zijn minst sterk verbonden met – maatschappelijk belang. Concreet moeten we, bijvoorbeeld, met z'n allen afzweren dat alles wat ons hart verlangt onmiddellijk en tegen een prijsje online te bestellen is. We moeten omarmen dat we meer zullen betalen voor een beetje minder en voor veel duurzamer. Ik zie steeds meer jongeren die bewust lokaal of tweedehands kopen. Ze brengen met hun levensstijl een ode aan de creativiteit, een kwaliteit die we in de nabije toekomst ontzettend hard nodig zullen hebben.

Opgave

Waar wij, volwassenen, enerzijds iets van jongeren te leren hebben, hebben we anderzijds een verantwoordelijkheid om deze generatie zorgzaam nabij te zijn. We hebben de opgave om ruimte te creëren en kansen te bieden waar ze hun bijdrage kunnen leveren aan de collectieve zoektocht. We moeten hen helpen om te gaan met onzekerheid die dit tijdperk van verandering typeert. Ze zelfs omarmen, in plaats van hen daar voortdurend tegen te willen beschermen.

De hoop die we mogen puren uit de christelijke geloofstraditie kan daarin ontzettend belangrijk zijn. We moeten jongeren vrijheid en verantwoordelijkheid schenken, thuis, op school en op internaat, in de jeugdbeweging, op de werkvloer, in de politiek en in de Kerk, door hun taken toe te vertrouwen waarin ze kunnen openbloeien en ten volle hun talenten mogen inzetten. We moeten hun de ruimte gunnen om te experimenteren, hen aanmoedigen om daarin vol te houden en voorleven dat falen geen schande is, zolang je bereid bent eruit te leren.

Authentiek

Laten we authentiek getuigen van ons eigen ploeteren. Laten we hen wijzen op de schoonheid van kleine dingen, in de natuur, van een mooi gedekte tafel, van gastvrijheid, van een spontaan of zorgvuldig gebed. Bij schoonheid begint verwondering en de ruimte om het nieuwe te laten ontluiken. Schoonheid opent de weg naar ontmoeting met de ander. Laten we met hen de toekomst proberen te verbeelden om van daaruit de energie te kunnen opbrengen om aan een wereld te bouwen waar duurzame en bovenal meer menselijke welvaart is voor iedereen. Laten we kinderen helpen te dromen, maar hun ook de handvatten meegeven om die dromen te realiseren – iets waarin intergenerationele verbondenheid ontzettend belangrijk is.

Dat alles moeten we doen in het besef dat de Lissabongeneratie ons een stevige spiegel voorhoudt, en dat net daarin grote kansen liggen. Op de Wereldjongerendagen demonstreerden onze jongeren dat zaken die we als

samenleving onmogelijk achten, helemaal niet zo moeilijk zijn. Ze tonen een grote bereidheid om verschillen te verkennen, te beluisteren en te aanvaarden. Ze aarzelen niet om zich kwetsbaar te tonen en om de kwetsbaarheid van anderen te koesteren. Ze munten uit in broederschap. Ze blijken flexibel, transformeren van het ene op het andere moment van dansende, zingende pelgrims naar een in gebed verzonken gemeenschap, zelfs met anderhalf miljoen samen op een plek. Is dat dan geen kritische massa, die een transformatie in gang kan zetten?

Charter

Meer dan over jongeren te spreken, moeten we mét hen spreken. De samenleving heeft nood aan een soort jongerencharter: alle beslissingen die we maken, moeten we aftoetsen aan de impact op de volgende generatie. En meer dan over hen te spreken, moeten we de talen van ontmoeting adopteren die op de Wereldjongerendagen centraal stonden en waar de jongeren van vandaag, pelgrims van hoop, op eigen kracht bij uitkomen. Dat is de taal van het hoofd, om helder na te denken over wat we voelen en doen. De taal van het hart, om diep geraakt te worden en te voelen. En de taal van de handen, om te doen wat we voelen en denken.

Een leiderschap dat die talen spreekt, is het leiderschap dat we vandaag nodig hebben. Een economie, een samenleving en een Kerk met welsprekende hoofden, harten en handen zijn de economie, de samenleving en de Kerk waar jongeren naar snakken, en die ons, jong en oud samen, in de toekomst kunnen doen geloven.

© IJD

WAT DENKEN JULLIE?

Jongerenpastoraal IJD Antwerpen sprak tijdens de Wereldjongerendagen en tijdens ontmoetingsdagen met jongeren over hun ambities, hun ecologische voetafdruk, de uitdagingen en kansen in onze samenleving ... Rond de tafels zitten Bram (17), Cathlyne (20), Esther (23), Esther (26), Ingrid (24), Jobbe (25), Lisa (26), Maren (17), Marilène (25), Stacey (21) en Sven (30).

Economie

Wat vind je belangrijker: een hoog loon of een job die je graag doet?

Stacey: "Ik wil vooral een job die ik graag doe. Een job waarvoor ik 's ochtends met plezier naar mijn 'werk' vertrek. Dan ben ik tevreden."

Marilène: "Het is een romantisch idee te stellen dat je liever een leuke job hebt dan een die goed verdient. Het leven is vandaag simpelweg vreselijk duur. Om een goede toekomst te garanderen voor jezelf en je gezin is het belangrijk om met beide rekening te houden. Het is een hele uitdaging om naar dat evenwicht te zoeken. Ik ben er wel van overtuigd dat je genoeg vreugde en voldoening uit je werk moet kunnen halen, want als dat niet kan, zal het moeilijk zijn om gemotiveerd te blijven en er niet onderdoor te gaan."

Ingrid: "Natuurlijk ga ik liefst voor de combinatie: een hoog loon waarmee je alles kan doen wat je graag wil en een job die je graag doet. Toch is dat laatste het belangrijkste denk ik, omdat je het anders niet lang volhoudt. Als je dan niet al je dromen kunt betalen, moet je keuzes maken: wat is echt belangrijk voor mij en wat kan ik missen. Ik zou nooit een job doen die ik niet graag doe om dan extra 'materiële zaken' te kunnen kopen. Voor de immateriële zaken zoals hobby's, vakanties en iets leuks doen met vrienden, zal ik altijd plaatsmaken. En al de rest, daar kan ik zonder als het echt moet."

Esther: "Een hoog loon is mooi meegenomen, maar zeker geen must. Het belangrijkste is dat je voldoening haalt uit wat je doet."

Welke rol spelen economische overwegingen bij keuzes die je maakt in je opleiding en carrière?

Stacey: "Je kiest sneller voor een richting waarbij je iets meer werkzekerheid hebt en een voldoende hoge verloning in het vooruitschiet hebt om alles te kunnen betalen dan voor een richting die je gewoon zou willen doen uit interesse, maar met een lagere werkzekerheid en een lagere verloning."

Ingrid: "Zowel in mijn opleiding als in mijn nog korte loopbaan koos ik altijd de richting 'economie', namelijk Economie-Moderne talen in het secundair en Handelswetenschappen aan de universiteit. Omdat ik dat interessant vond en dacht dat ik met zo'n diploma wel werk zou vinden. Eens aan de slag ben ik veranderd van boekhouder naar leerkracht, ondernemer, terug leerkracht en nu terug boekhouder. Economie is een heel brede opleiding. Werkzekerheid is een leuk extraatje, maar dat was zeker niet mijn motivatie. Het kwam gewoon goed uit met mijn interesses."

Welke economische problemen of uitdagingen vind je het meest urgent voor jouw generatie?

Stacey: "Van alles, denk ik dan. Zowel de prijzen van de koten als de voedselprijzen. Die maken het erg moeilijk om op kot te gaan en te studeren. En als je niet verder studeert, is het moeilijker om te sparen als je veel moet uitgeven aan een woning en voeding."

Cathlyne: "Mijn generatie laat zich al te veel leiden door sociale media en laat zich al te veel beïnvloeden door wat anderen denken, waardoor ze geen eigen mening meer vormen. Daaraan dient gewerkt te worden."

Maren: "De kloof tussen rijk en arm is het grootste probleem volgens mij. Zowel tussen derdewereldlanden als westerse landen, als in de westerse wereld. En, zeker na de coronapandemie, wordt die kloof almaar groter. Als de rijken/rijke landen iets vrijgeviger zouden zijn en de overheid de mensen in armoede meer zou ondersteunen, zou die kloof al wat kleiner worden en zou de wereld een iets mooiere plek zijn voor iedereen. Dat is iets waar onze generatie werk van moet maken."

Ingrid: "In mijn ogen is investeren in het onderwijs een belangrijke uitdaging. Ik heb net de educatieve master afgerond en leerde er hoe het er op scholen aan toe gaat. Er zijn al heel wat aanpassingen doorgevoerd, toch is 'leerkracht' nog steeds een knelpuntberoep en worden sommige lessen simpelweg niet gegeven wegens het lerarentekort. Ik geloof dat de jongeren de toekomst zijn, dat ze recht hebben op een goede educatie en dat zij het verschil kunnen maken. Maar hiervoor heb je leerkrachten nodig die de job met veel passie en plezier doen. Dus zowel investeringen in het onderwijs zelf, als in de lerarenopleiding, dat lijkt mij een goede plek om te beginnen."

Ben je bezorgd over de economische ongelijkheid? Hoe zou je dat aanpakken?

Stacey: "Toch wel een beetje, want vaak staan beroepen met hoge lonen enkel open voor wie uit een welvarend gezin komt, juist omdat je bijvoorbeeld op kot zou moeten of een dure opleiding zou moeten volgen. Gezien de stijgende prijzen vrees ik dat die trend zich zal voortzetten en dat het dus steeds moeilijker zal worden voor jongeren uit gezinnen met lagere inkomens om te kunnen voortstuderen. Ik zou voorstellen om duidelijker te maken hoe je bijvoorbeeld financiële ondersteuning zou kunnen krijgen en dan ook effectief die ondersteuning bieden."

Ingrid: "Ik ben bezorgd om de huidige economische ongelijkheid. Aan de ene kant is het verschrikkelijk om de verschillen te zien tussen België en een land waar ze het minder goed hebben. Ik ben dan altijd heel dankbaar dat ik in België mag wonen en het zo goed mag hebben. Maar zelfs in ons land is er grote ongelijkheid. Met kansarmoede heb ik het erg moeilijk."

Je zal maar geboren worden in een gezin dat het niet breed heeft, waardoor je automatisch minder kansen hebt. Minder kansen om te studeren, misschien minder kansen om je studie tot een goed einde te brengen, en dus minder kansen om werk te vinden. Ongelijkheid en onrechtvaardigheid gaan hier hand in hand. Het is gewoonweg niet eerlijk dat niet iedereen van bij het begin dezelfde kansen krijgt. Iedereen moet kansen krijgen, of indien nodig, steun en hulp ontvangen om die kansen te kunnen grijpen. Zo kunnen scholen bijvoorbeeld laptops verhuren aan wie wil studeren maar zich geen laptop kan aanschaffen.”

Zonder de steun van derden is het vaak niet meer mogelijk voor jongeren om een eigen woning of appartement aan te kopen. Hoe sta jij hiertegenover?

Stacey: “Zelf ben ik nog niet echt bezig met de zoektocht naar een eigen woning. Toch ben ik me ervan bewust dat ik nog lang zal moeten sparen. Ik zal nog een lange tijd bij mijn ouders blijven wonen. Het is wel jammer dat jongeren nog weinig hoop koesteren om hun droom op een eigen stek te realiseren.”

Marilène: “Een tijdje geleden bekeek ik met mijn partner de resultaten van een Amerikaans onderzoek. Het loon van een leerkracht en de prijs van een standaardwoning werden vergeleken doorheen de jaren. Vijftig jaar geleden bedroeg de prijs van een huis in de Verenigde Staten ongeveer dertigduizend dollar en was dat in vergelijking met het loon van de leerkracht relatief betaalbaar. De prijs van een huis is ondertussen tien keer zo hoog, terwijl het loon van de leerkracht amper is gestegen. Conclusie, huizen worden onbetaalbaar. Hier in België is dat niet anders. En dat is ook de realiteit voor mij en mijn partner. Een huis kopen zit er de komende jaren echt niet in. En dus zochten we andere oplossingen en besloten we te huren. Je droomt uiteraard anders, minder groots. Je bent sneller tevreden. Je hoeft geen grote villa, een klein rijhuis met een klein tuintje is al dik oké. Je moet vrede nemen met die situatie, het is nu eenmaal niet anders. En ook dan wil ik dankbaar in het leven staan. Alles is immers zo duur dat elke kleine economische verwezenlijking er eentje is om trots op te zijn. Je werkt er met je partner ook als team aan, en dat maakt je wel sterker.”

Ingrid: “Ik zou graag op mezelf gaan wonen, maar als alleenstaande is dat financieel niet eenvoudig. Dromen over een eigen huis durf ik niet, omdat ik het geld daarvoor niet heb. Of ik moet nu lang en veel sparen, en me heel wat zaken ontzeggen. Dan kies ik liever voor een mooi leven nu, dan voor een toekomstdroom.”

› JJD stapt mee op in de Klimaatmars in Parijs in 2019 om druk uit te oefenen op het internationaal politiek klimaatbeleid.

Politiek

Ben je bewust bezig met politiek?

Esther (23): “Ik volg het politieke bedrijf niet zo. Ik vind het eerder een circus. Toch hou ik er wel aan om te gaan stemmen. Ook als er geen stemplicht zou zijn, zou ik gaan stemmen, als tegenwicht omdat ik denk dat in dat geval enkel mensen met een extreme mening zouden gaan stemmen.”

Bram: “Ook al ben ik nog geen achttien, ik ga zeker in op de uitnodiging om te gaan stemmen. Ik vind het belangrijk om een stem te hebben en mee te mogen bepalen wie het land bestuurt. Ik informeer me ook op voorhand over wie welk beleid wil voeren.”

Marilène: “Het maakt me vaak droevig te zien hoe onze politici ons land regeren en met mens en samenleving omgaan. Zelf sta ik op een gelovige manier in het leven. Dat geloof is de kern van waaruit ik leef. Dat wil zeggen dat ik de zorg voor mens, dier en planeet hoog in het vaandel draag. Op een menswaardige manier met mensen omgaan is de hoogste prioriteit in mijn ogen. Ik put

daarvoor graag uit de encyciek *Fratelli Tutti* van paus Franciscus. Zo wil ik in het leven staan. Met broederlijke liefde voor mijn medemens, op zoek naar verbinding en met een open hart. Ook *Laudato Si'*, waarin onze paus ons wijst op onze gedeelde verantwoordelijkheid voor onze planeet, Gods schepping, vind ik belangrijk. Die waarden zijn bepalend voor mijn politieke stem.”

Heb je het gevoel dat jouw stem gehoord wordt?

Bram: “Doorgaans heb ik niet het gevoel dat de politiek zich buigt over vragen die wij als jongeren ons stellen over de toekomst. Politici zeggen enerzijds dat ze zo snel mogelijk maatregelen willen nemen ter bescherming van het milieu, maar tegelijk doen ze heel wat zaken die dat ontkrachten. Op economisch vlak is het niet anders. En zo hypotheekeren ze onze toekomst.”

Maren: “Volgens mij proberen politici wel te denken aan de belangen en zorgen van jongeren, maar dat komt vaak niet zo over. Als we het als jongeren op de juiste manier aanpakken, kunnen we wel een impact hebben.”

Onderwijs

Ga je graag naar school?

Bram: “Ik ga graag naar school. Ik leer er veel bij. Het is belangrijk voor mijn toekomst en voor mijn religieuze roeping. Onderwijs verbreedt en verdiept de wijsheid die we nodig hebben om te leven.”

Lisa: “Ook ik ging heel graag naar school. Ik ben altijd erg leergierig geweest. Voor mij was school het hoogtepunt van de dag, niet enkel omwille van de leerstof, maar ook omwille van

de sociale contacten. Het is positief dat er tegenwoordig zo veel verschillende richtingen zijn. Toen ik acht jaar geleden afstudeerde, was er nog niet zo veel keuze. Sommige klasgenoten kozen een richting die hen eigenlijk niet interesseerde. Dat is jammer. Dat lijkt me nu beter georganiseerd.”

Sven: “Ik ben altijd graag naar school gegaan. En nu ga ik als leerkracht ook graag naar school. Ik geef graag les aan jongeren omdat het leuk is te beseffen dat je deel uitmaakt van hun ontwikkeling.” ▶

Welke verwachtingen koester je voor de toekomst van het onderwijs? Welke veranderingen zou je graag zien?

Bram: "Ik hoop dat de school een veilige plek wordt voor iedereen. Jammer genoeg is dat nog niet zo."

Lisa: "Ik hoop op meer ondersteuningsplannen voor jongeren die zich in moeilijke situaties bevinden, zoals financiële problemen, mentale problemen, taalachterstanden. Momenteel is dat nog een groot struikelblok in onze maatschappij. Er is veel vraag naar, maar weinig zijn daartoe opgeleid."

Esther: "Als student leerkracht basisonderwijs hoop ik dat het beroep van leerkracht populairder wordt en dat meer mensen

kiezen voor een baan in het onderwijs. Enkel op die manier zullen we in de toekomst kwaliteitsvol onderwijs kunnen bieden."

In hoeverre moet religie een plek krijgen in het onderwijs?

Bram: "De waarden die ons geloof uitdraagt, moeten zeker aan bod komen in het klaslokaal."

Lisa: "Inderdaad, maar 'moeten' vind ik wat extreem geformuleerd. Iedere jongere dient wel de kans te krijgen om zich op dat vlak veilig en vrij te kunnen uiten, maar er zijn ook nog veel

jongeren die zoekende zijn of niet gelovig. Ook met hen dient rekening gehouden te worden."

Esther: "Elk kind moet de kans krijgen om op spiritueel vlak te groeien. In mijn ideale wereld zou het vak religie/zingeving een vak zijn waarin leerlingen kennismaken met verschillende religies. Daarna zouden ze de keuze moeten kunnen maken of ze zich verder verdiepen in een bepaalde religie of gaan voor een meer algemeen zingend vak. Op die manier zou elk kind de kans krijgen om zich volledig te ontplooiën. Die vakken worden in mijn ideale wereld dan door vakleerkrachten gegeven die gespecialiseerd zijn in het vak en niet door de klasleerkracht die alles uit de handleiding voorleest en zelf niet gelovig is."

Justitie

Hebben jullie vertrouwen in Justitie? In hoeverre is het belangrijk dat het recht van overheidswege gehandhaafd wordt?

Jobbe: "Ik vertrouw in het goed functioneren van het gerechtelijke apparaat in ons land. Toch ontwaar ik een zekere ongelijkheid in de toegang daartoe. Een beroep kunnen doen op juridisch advies en bijstand is vaak nog een kwestie van financiële middelen. In zo goed als alle gevallen ben je verplicht je te laten vertegenwoordigen door een advocaat, wat toch wel een flinke investering met zich meebrengt. Een advocaat pro Deo is een mooi systeem, maar is nog steeds afhankelijk van je inkomen."

Maren: "Tegelijk blijft de rechterlijke macht een essentieel onderdeel van onze samenleving, omdat het een rechtvaardige gang van zaken waarborgt en het mogelijk maakt dat we, ongeacht afkomst en levensbeschouwing, in vrijheid kunnen samenleven."

© IJse Van Halst

Jobbe: "We leven niet langer in een samenleving waarin de sociale cohesie sterk genoeg is om alles onderling te regelen. Vanuit haar opdracht om de rechtsstaat te bewaken, geeft Justitie mee vorm aan onze samenleving. Oog om oog en tand om tand werkt niet. Af en toe lees je in een krantenartikel dat slachtoffers hun daders terug opzoeken en het recht in eigen hand nemen. Dat kan niet. Daarom moet iedereen toegang krijgen tot een eerlijk proces."

Hoezeer weegt polarisatie op jullie vandaag?

Maren: "Polarisatie speelt een grote rol in ons leven en onze wereld vandaag. We worden er

elke dag mee geconfronteerd en zijn er dan ook echt mee bezig."

Jobbe: "Het is moeilijk voor jongeren vandaag om een genuanceerde mening te vormen. Het lijkt alsof je maar gehoord wordt als je je extreem profileert. Ik heb het gevoel dat we almaar vaker 'aangezegt' worden om een standpunt in te nemen dat naar het uiterste neigt. Je bent bijvoorbeeld extreemrechts of extreemwoke. Een genuanceerd standpunt lijkt niet meer mogelijk. Wie zich gematigd opstelt, wordt afgeschilderd als besluiteloos, doelloos en/of ongeïnteresseerd. Hetzelfde geldt voor een jongere die (nog) geen mening wenst te vormen of die zich niet wenst uit te spreken. Ze worden vaak gepusht om een standpunt in te nemen, tegen hun wil. Dat lijkt me nefast. Soms moet je ook kunnen en mogen toegeven dat je (nog) niet goed op de hoogte bent van een bepaalde thematiek en dus niet over voldoende informatie beschikt om een mening te vormen."

Sven: "Het zou mooi zijn, mocht er in de klas open en respectvol kunnen gecommuniceerd worden over geloof en christelijke waarden. Het is niet louter in de lessen godsdienst, maar in elk vak belangrijk dat jongeren zich bewust worden van hun gevoelswereld en hun gedrag in onze samenleving. Als leerkracht hebben we hierin een opvoedende taak. Respect voor elkaar, luisteren en empathie tonen vind ik enkele belangrijke christelijke waarden die hiertoe kunnen bijdragen."

Ervaar je een verschil in waardering als je lager opgeleid bent?

Bram: "Wanneer ik naar mijn vrienden-groep kijk, stel ik jammer genoeg vast dat wie lager opgeleid is, inderdaad minder gewaardeerd wordt."

Lisa: "Ook ik ervaar een verschil. Tegenwoordig moet je voor de meeste jobs een erg hoge opleiding genoten hebben. Ikzelf heb enkel een diploma secundair onderwijs. Toen ik werk zocht, zorgde dat voor heel wat negatieve sollicitatiegesprekken. Trouwens, niet enkel op de arbeidsmarkt, maar ook in sociale kringen, is het soms taboe om niet hoogopgeleid te zijn."

Esther: "Zelf ondervind ik dat niet. Wanneer ik zeg dat ik studeer in de lerarenopleiding, krijg ik waardering genoeg. Zeker als ik daarna nog vertel dat ik graag in het buitengewoon onderwijs wil lesgeven. Echter, in mijn omgeving bij andere studenten, merk ik dat wel. Vooral als jongeren een universitaire richting kiezen en na één of twee jaar veranderen en aan de hogeschool komen studeren, omdat het niet lukt aan de unief, voelen ze zich een mislukkeling, omdat ze moeten 'afzakken'."

Klimaat

Ben jij bezig met je ecologische voetafdruk?

Bram: "Ik ben lid van de natuurjeugdbeweging Jeugdbond voor Natuur en Milieu en sta daar in leiding. Ik probeer de waarden van de schepping door te geven aan de kinderen. Dat doen we onder meer door afval op te rapen of aan natuurbeheer te doen."

Esther: "Ik probeer zelf om zo weinig mogelijk vlees te eten en vaker de fiets of het openbaar vervoer te nemen dan de wagen. Vroeger kocht ik elke dag een flesje frisdrank of water, maar nu heb ik steeds mijn drinkbus bij. Het zijn misschien maar kleine dingen, maar vele kleintjes maken iets groots."

Marilène: "Mijn partner en ik proberen op een ecologisch bewuste manier te leven. Dat vertaalt zich op een dagelijkse basis in diverse handelingen. De was laten luchtdrogen in plaats van in de droogkast, water drinken uit herbruikbare flessen om wegwerpplastic te verminderen, waken over ons energieverbruik, hoofdzakelijk vegetarisch of veganistisch eten, en koken met lokale seizoenproducten, gaan shoppen met herbruikbare tassen, en kledij en schoenen hoofdzakelijk kopen bij ecologisch verantwoorde merken ..."

Maren: "Ik ga nooit met het vliegtuig op vakantie. Ik douch op een koudere temperatuur en minder lang. Ik sorteer afval en recycleer zoveel mogelijk."

Denk jij na over duurzaam consumeren?

Esther: "Ik sta vaak stil bij de 'houdbaarheid' van dingen. Zelf probeer ik steeds respectvol om te gaan met alles. Al is dat vaak niet gemakkelijk, want spullen lijken soms wel heel snel stuk te gaan. Ik probeer ze dan steeds te laten repareren vooraleer ik iets nieuws koop."

Stacey: "Ik gebruik mijn spullen best lang. Mijn gsm heb ik inmiddels vier jaar. Ik zou niet elk jaar een nieuwe willen kopen, laat staan kunnen betalen."

Ingrid: "Ik heb al vanaf de basisschool een gsm, en een laptop vanaf het secundair onderwijs. Dat is al erg lang. Ook al sta ik daar niet vaak bij stil, wanneer ik een nieuwe moet aanschaffen, denk ik daar grondig over na. Mijn huidige smartphone is een refurbished exemplaar. Omdat dat goed is voor het milieu, maar ook omdat het goed is voor mijn portemonnee. Wanneer ik mijn laptop moet vervangen, koop ik zeker niet de nieuwste en niet de duurste, gewoon een die goed werkt."

Cathlyne: "Ik heb een gsm sinds ik dertien ben, om mijn ouders gerust te stellen en te laten weten waar ik ben. Zelf hecht ik er minder belang aan en kan ik hem prima aan de kant leggen."

Marilène: "In de badkamer gebruiken we enkel vegan- en dierproefvrije producten. Op reis gaan we meestal in de buurt en met de tent. Soms maken we uiteraard ook een grotere reis, maar dat proberen we zowel om economische als om ecologische redenen te beperken. Er is altijd ruimte voor verbetering, maar we doen ons best."

Maak je bewust gebruik van herbruikbare producten?

Bram: "Ik maak veel gebruik van herbruikbare producten en koop ook vaak tweedehandse spullen."

Maren: "Er zijn vaak meer herbruikbare dingen dan mensen denken. Zo kan je een colaflesje uitspoelen en hergebruiken gevuld met water. Of je kan er een bloempotje mee knutselen."

In hoeverre beschouw je de zorg voor het milieu en de strijd tegen klimaatverandering als een morele verantwoordelijkheid die voortvloeit uit jouw geloof?

Bram: "God heeft ons de verantwoordelijkheid gegeven om voor zijn schepping te zorgen. Hij heeft ons alles gegeven. Hij heeft de schepping aan ons toevertrouwd. Niet om ermee te doen wat we willen. Wel om ervoor te zorgen. Dat verkondigde Franciscus van Assisi al, en ook de paus herhaalde het in zijn encycliciek *Laudato Si'*."

Maren: "Uit het scheppingsverhaal onthoud ik dat God de aarde voor ons geschapen heeft en aan ons heeft toevertrouwd om er zorg voor te dragen. Daarvoor moeten Hem dankbaar zijn."

*De Bijbel is voor veel Vlaamse jongeren een gesloten boek. Ze beschouwen de Schrift als een relict uit een ver verleden waaraan ze geen boodschap hebben. Daarvoor zijn meerdere oorzaken, zoals de voortschrijdende secularisatie. Toch is dat onterecht. De Bijbel heeft juist voor jongeren een boodschap. De jongeren die de voorbije zomer deelgenomen hebben aan de Wereldjongerendagen in Lissabon zullen dat zeker beamen. We staan in dit artikel kort stil bij **de rol van Bijbelse personen in de thema's van de Wereldjongerendagen.***

Hans de Jong, vrijwilliger CCV Antwerpen

In tegenstelling tot wat velen denken, vinden de Wereldjongerendagen jaarlijks plaats. Elk bisdom wereldwijd is geroepen om voor de lokale jongeren een dag te organiseren. Vroeger vond die plaats op Palmzondag. Paus Franciscus verplaatste die dag in 2020 naar het hoogfeest van Christus-Koning, de laatste zondag van het liturgische jaar.

Bijbelse figuren

Periodiek zijn er internationale Wereldjongerendagen. De volgende internationale Wereldjongerendagen vinden plaats in 2027 in Seoul, de hoofdstad van Zuid-Korea. Elk jaar schrijft de paus een speciale boodschap voor die dagen. Ze hebben altijd een Bijbels thema. Zo plegen de pausen dan wel eens te reflecteren over Bijbelse figuren, bijvoorbeeld omdat er een verband bestaat tussen een personage uit de Bijbel en de plaats waar de Wereldjongerendagen plaatsvinden.

Zo hoeft het niet te verwonderen dat de Wereldjongerendagen in 1989 in Compostela in het teken van de apostel Jacobus stonden en die van 1991 in Czestochowa, het belangrijkste mariale bedevaartsoord van Polen, in het teken van Onze-Lieve-Vrouw. In 2005 luidde het thema 'Kom, laten we Hem aanbidden'. Je raadt het al ... De Wereldjongerendagen waren toen te gast in Keulen waar de relieken van de Drie Koningen in de dom vereerd worden. Op andere

plaatsen is die band tussen de Bijbelse figuren en de plek minder duidelijk. Zoals bijvoorbeeld in Lissabon eerder dit jaar, waar bijzondere aandacht uitging naar Maria.

Eeuwig leven

Voor paus Johannes Paulus II stond de rijke jongeling model voor elke jongere. In 1985, het jaar waarin de voormalige Poolse paus de Wereldjongerendagen instelde, schreef hij een apostolische brief aan alle jongeren. Aan de hand van de ontmoeting tussen Jezus en de rijke jongeling denkt de paus na over jong-zijn en jongeren. Hij stelt vast dat Jezus geregeld jongeren ontmoet, maar dat zijn gesprek met de rijke jongeling de meeste diepgang kent. De rijke jongeling stelt Jezus de vraag wat hij moet doen om het eeuwige leven te verwerven. In de antropologie van Johannes Paulus II is dat de kernvraag van het leven: ieder mens wil dat zijn of haar leven waardevol is.

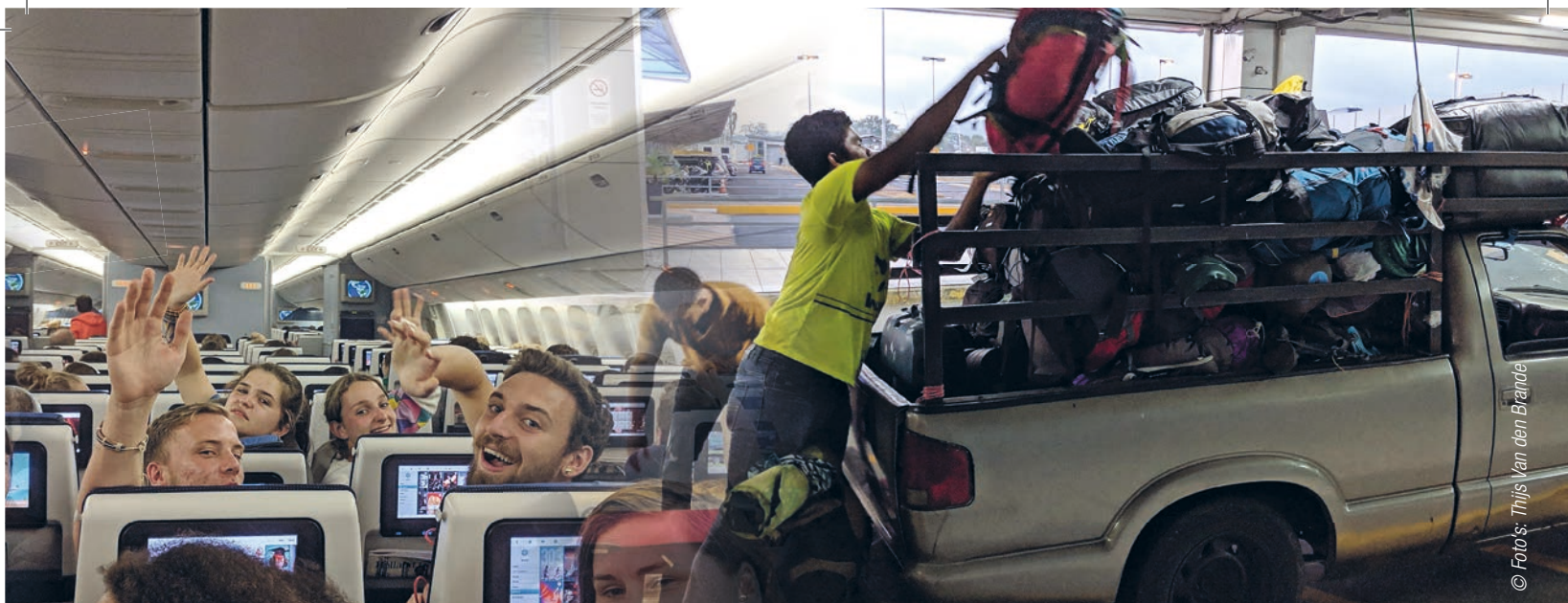
De perikoop van de zogenoemde rijke jongeling komt voor in zowel het Matteüs-, Marcus- als het Lucasevangelie. We weten niet wie hij is, al spreekt Lucas over een overste. Uit het relaas van Marcus blijkt dat de jongeling rijk is. Marcus vermeldt zijn leeftijd niet, maar Matteüs meldt dat hij jong is (Mt 19, 20). Na diens ontmoeting met de Heer, vernemen we niets meer over hem. Paus Johannes Paulus II kiest voor de Marcusversie, waarschijnlijk de oudste.

Wanneer de rijke man Jezus benadert, is Hij op weg naar Jeruzalem. Jeruzalem is de plaats waar Hij zal lijden, sterven en verrijzen. De jongeling stelt Jezus de vraag: "Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te verwerven?" Het eeuwige leven staat in het Nieuwe Testament symbool voor het rijk van God. Jezus reageert met een interessante tegenvraag. "Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is goed dan God alleen." Over die tegenvraag braken heel wat exegeten zich het hoofd. Jezus wijst op een duidelijk onderscheid tussen Hemzelf en God. Nu weten we dat Jezus in het Marcusevangelie zijn leerlingen verbiedt met anderen over zijn identiteit te spreken. Het is het Messiasgeheim.

Ontsteld

Vervolgens somt Jezus enkele van de tien geboden op en vraagt Hij de jongere of hij die onderhouden heeft. De rijke jongeling bevestigt dat hij dat van zijn jeugd af aan trouw gedaan heeft. "Daarop keek Jezus hem liefdevol aan en sprak tot hem: 'Een ding ontbreekt je: Ga verkopen wat je bezit en geeft het aan de armen, daarmee zul je een schat in de hemel bezitten. En kom dan terug om Mij te volgen' (Mc. 10, 20 v.)."

Alle drie de evangelisten beschrijven dat de jonge man ontsteld heengaait, want hij bezit vele goederen. Jezus richt zich daarop

› *Op weg naar de Wereldjongerendagen ...
Op weg om Hem te volgen ...*

› *Jezus vraagt de rijke jongeling al zijn goederen weg te geven en te vertrouwen op God.
Welke roeping we ook ontvangen, Christus vraagt ons onszelf te geven.*

tot zijn leerlingen: "Hoe moeilijk is het voor degenen die geld hebben het koninkrijk Gods binnen te gaan."

Stomverbaasd

De leerlingen staan hierover verbaasd, waarop Jezus dezelfde boodschap nog eens herhaalt. Op zich is die verbazing begrijpelijk. Voor de gelovige jood was rijkdom een teken van Gods welbehagen. Op de rijke rustte wel de verplichting om aan armen aalmoezen te geven. Zo lezen we in het boek Job dat Job van zichzelf zegt dat hij een vader was voor de behoeftigen en zich inzette voor het recht van de vreemde (Job 29, 16). Het Oude Testament ging evenwel niet zo ver om rijken te vragen hun rijkdom op te geven, hun bezittingen te verkopen, alles aan de armen te geven en vervolgens zelf arm met de armen te worden.

Kameel

De oproep van de Heer in deze perikoop is dan ook ongehoord radicaal. Hij gaat verder dan het Oude Testament. De rijke jongeling wordt gevraagd alles op te geven. Door dat te doen maakt hij zich afhankelijk van de naasten maar ook van God. Met een vergelijking zet Jezus zijn oproep nog eens kracht bij: "Wederom zeg Ik u, het is gemakkelijker, dat een kameel gaat door het oog van een naald dan dat een rijke het koninkrijk Gods binnengaat. (Mt. 19, 24)." Wie kan dan nog wel gered worden, vragen wij ons nu af, samen met de leerlingen. Jezus antwoordt dat dat niet in de macht van mensen ligt, maar wel in de macht van God, omdat bij God niets onmogelijk is.

Het is duidelijk dat het in het Evangelie gaat om materiële rijkdom. Gehecht zijn aan bezit vormt een beletsel voor geestelijke groei.

Jezus roept op tot radicaliteit en dat uit zich ook in onze omgang met bezit. Daarbij komt dat ook in de ogen van Jezus het louter opgeven van alle bezittingen geen garantie is voor redding. Het gaat erom dat we radicaal op God durven te vertrouwen. In de westerse kerkgeschiedenis is enkel Franciscus van Assisi die weg tot het uiterste gegaan.

Opmerkelijk

Opmerkelijk is dat Johannes Paulus II, anders dan Jezus, die 'goederen' niet louter materieel opvat. Want dan zou in zijn ogen de evangeliepassage maar voor een beperkt aantal jongeren gelden. Het jong-zijn vormt zelf de eigenlijke rijkdom. En de paus legt dat uit. De jongeren bezitten de mogelijkheid hun eerste beslissingen te nemen. Het zijn besluiten die een grote impact hebben op het verdere leven. De jongere die zich tot de Heer wendt, bevindt zich in die fase van zijn leven. Jezus gaat op zijn vragen in. Hij openbaart hem dat enkel God de grondslag van een waardevol leven is, omdat Hij alleen goed is. Enkel in het geloof vinden we een definitieve oplossing.

De rijke jongeling staat model voor elke jongere die met Jezus Christus het gesprek aangaat over zijn uiteindelijke levenskeuze, zijn roeping. Het eeuwige leven, waarnaar de rijke jongeling polst, gaat over de grenzen van tijd en ruimte heen. De mens is hiervoor bestemd. Wanneer Jezus oproept Hem te volgen, heeft dat te maken met onze levensroeping. Johannes Paulus II werkt dat in zijn apostolische schrijven verder uit en brengt die roeping in verband met de morele keuzes die een mens maakt. Hij spreekt daarom ook over de concrete roepingen tot het priesterschap, het religieuze leven en het huwelijk. Hij staat nadrukkelijk stil bij de roeping

tot het religieuze leven en het priesterschap en nodigt jongeren uit om, wanneer een dergelijke roep hun hart bereikt, die niet te verdringen. Johannes Paulus II wijst de jongeren erop dat er een enorme behoefte is aan priesters naar het hart van God. En juist in het religieuze leven speelt de evangelische armoede een belangrijke rol. "Geef haar de kans om zich te ontploien tot de rijpheid van een roeping!" Volgens de paus heeft de wereld een grote behoefte aan mensen die zich onverdeeld aan God geven. Het gaat om een liefde die op een bijzondere wijze het rijk van God onder de mensen tegenwoordig laat zijn en dichter bij de mensen brengt.

Vervolgens wijdt hij twee hoofdstukken aan het huwelijk. Wanneer Christus jongeren oproept Hem te volgen, betekent dat dat ze Christus volgen als bruidegom van de Kerk. Beiden worden deelgenoot van dat sacrament waarvan Paulus zegt dat het betrekking heeft op de relatie tussen Christus en de Kerk. Duidelijk is het dat Christus, welke roeping we ook ontvangen, van ons vraagt onszelf te geven.

De Wereldjongerendagen vormen voor jongeren een unieke gelegenheid om na te denken over hun levensplan in het licht van het Evangelie en om hun vragen aan Christus voor te leggen. Juist daar ervaren ze dat de Heer hen liefdevol aanziet en hen uitnodigt om Hem te volgen. De Wereldjongerendagen mogen geen geïsoleerd gebeuren in het kerkelijke leven blijven. Het is een van de opdrachten van de lokale kerkgemeenschap jongeren op hun zoektocht naar hun roeping te begeleiden en in contact te brengen met Jezus Christus die onze levensroeping ontsluit. Jongerenpastoraat en roepingenpastoraat in de breedste zin van het woord gaan zo hand in hand.

EN TOCH ...

MICK HUYBRECHTS WORDT TOT PRIESTER GEWIJD

➤ Na zijn diakenwijding zette Mick zich enkele maanden in als onthaalmedewerker in het bisschopshuis.

➤ Bisschop Hans Van den Hende wijdde Mick tot diaken op 21 mei.

“Ik ga later pastoor worden.” Die profetische woorden sprak Mick Huybrechts reeds toen hij vijf jaar was. Op 17 december 2023 – 33 jaar later – is het zover. Op de derde adventszondag zal mgr. Bonny in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal van Antwerpen Mick tot priester wijden. Micks grootmoeder zal hem de stola aanreiken. “Zonder haar was ik waarschijnlijk geen priester geworden. Ze leerde me dat erdienst aan God via mensen verloopt.” Loopt Mick nu nog stage in de pastorale eenheid Damiaan in het vicariaat Antwerpen, na zijn priesterwijding zal de bisschop hem naar het vicariaat Kempen zenden, waar hij benoemd zal worden in de pastorale eenheid Zacheüs.

Marc Phlips

Mick, in mei wijdde bisschop Hans Van den Hende van Rotterdam je in Teteringen (Nederland) tot diaken. Is je leven sindsdien veranderd?

Ja en nee. Enerzijds was die wijding een hoogtepunt na zes jaar voorbereidend werk. Anderzijds mag ik nu na een doopsel- of huwelijksvoorbereidend gesprek met de mensen verder op weg gaan door het doopsel toe te dienen of het huwelijk in te zegenen. Ook tijdens de voorbije Lourdesbedevaart van het bisdom Antwerpen werd ik als diaken aangesproken. Meer dan in voorgaande edities gingen bedevaarders met mij in pastoraal gesprek.

Tegelijk merk ik dat sommigen die me vanaf de zijlijn volgden, versteld staan dat ik nu al diaken ben. Voor hen blijkt de impact groter dan voor mezelf. Zo sprak een Chirocollega me aan na mijn wijding: “Zijn we je nu kwijt?” Die vraag was voor mij een wake-up-call om met een brede blik in het leven te blijven staan en om mensen die ik mag ontmoeten te koesteren. Ik antwoordde hem: “Ik hoop dat dat niet zo zal zijn en dat jullie me daarbij zullen helpen.” Om diaken of priester te kunnen zijn, heb ik immers mensen nodig die voor en achter mij staan. En die me kritisch blijven bevragen.

Hoe kiemde je priesterroeping?

Als oudste van vier kinderen groeide ik eind jaren 80 en 90 op in de Rupelstreek. Alhoewel mijn ouders niet echt praktiseerden, lieten ze me toch dopen. Samen met mijn klasgenoten deed ik mijn eerste communie en ontving ik het vormsel. Vanaf mijn vijf jaar ging ik elke week met mijn grootmoeder mee naar de kerk. Tijdens een van de eucharistievieringen had ik een bijzondere en onvergetelijke ervaring die allesoverstijgend aanvoelde. Ik had het gevoel dat iets me in vuur en vlam zette zonder me te verteren. Sterker nog: ik ervoer dat innerlijk in brand staan als heelmakend. Sindsdien wist ik: ‘Ik ga later pastoor worden.’ Al besepte ik toen natuurlijk niet echt wat dat inhield ...

Heb je nooit getwijfeld aan je roeping?

Toch wel. Meer dan eens trouwens. Omdat ik zelf begon te twijfelen, of omdat anderen mijn keuze minstens voorlopig in vraag stelden. “Ga eerst maar naar school en behaal je diploma. Je eventuele priesterroeping komt later wel”, antwoordde diaken Emiel Selderslaghs toen ik hem als twaalfjarige vroeg naar welke school ik best zou gaan om later pastoor te worden. En als zestienjarige was het prettiger om op zondag uit te slapen dan naar de mis te gaan. Toen ik dat aan mijn grootmoeder meedeelde, antwoordde

ze: “Dat is goed, manneke. Dan ga ik wel alleen en zal ik voor ons tweeën bidden.” Maar na enkele weken ervoer ik dat als een echt gemis. Het was alsof iemand op mijn schouder tikte en zei: “En toch is er voor jou een andere weg.” Als verliefde twintiger had ik een gelijkaardige ervaring. Opnieuw woog het missen van de eucharistie te zwaar. En opnieuw vergezelde ik mijn grootmoeder elke week naar de mis.

Ook mijn keuze om in 2017 als seminarist te starten en het bijhorende parcours van zes jaar opleiding en vorming in Bovendonk (Nederland) af te leggen, was een verder op zoek gaan naar een antwoord op de vraag of de weg van het priesterschap effectief wel mijn weg zou zijn. Ook wanneer mijn ouders en mijn grootmoeder mijn priesterroeping in die moeilijke tijden voor de Kerk – om mij te beschermen – in vraag stelden, zinderde in mijn binnenste het antwoord: “En toch is de weg van het priesterschap jouw weg.”

Priester worden in een priesterarme tijd waarin Kerk en geloof onder druk staan en waarbij het soms ook schuurt binnen de Kerk: schrikt dat je niet af? Integendeel. Ik ervaar een en ander als een kans en een uitdaging om in deze tijd

➤ *Diaken Mick be-dient enkele restaurantbezoekers in de Twee Jossen in Hoboken.*

verbinding te mogen realiseren. Verbinding tussen generaties. Verbinding met die Blijde Boodschap die vandaag nog even actueel is als toen. De parabels van de verloren zoon en de barmhartige Samaritaan zijn de passages uit het Evangelie die me het meest inspireren, samen met wat te lezen staat in Matteüs 25: “Wat je voor de minste van de Mijnen hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan.”

Dat laatste heb ik op een sterke manier mogen ervaren in het Stedelijk Lyceum Zuid op het Kiel in Hoboken, waar ik gedurende vijftien jaar beleidsmedewerker en aanspreekpunt voor leerlingen en leerkrachten was. Velen van hen waren moslim of profleerden zich als agnost of atheïst. Volgens de directeur was ik als vertrouwenspersoon ‘het geweten van de school’. Mensen luisterend nabij zijn, via bemiddelingsgesprekken begrip en ruimte voor verzoening creëren, prangende materiële noden het hoofd helpen bieden ..., het was dagelijkse kost. Die school was gedurende vijftien jaar mijn ‘seculiere parochie’ waar ik het Evangelie voor mijn ogen zag gebeuren en mocht beleven. Zo groeide ook op die door schrijnende kansarmoede getekende school bij mij het inzicht: ‘En toch is de weg van het priesterschap mijn weg.’

Dat de situatie waarin de Kerk zich vandaag bevindt in het sterk geseclariseerde West-Europa niet bepaald rooskleurig genoemd kan worden, schrikt me niet af. Integendeel. Spanningsvelden bieden juist heel wat kansen, op voorwaarde dat je er midden in wil gaan staan en ermee aan de slag wil gaan. Dat mocht ik de voorbije maanden ook via Proces '23 ervaren.

Wat is Proces '23? Waarom engageerde je je als coördinator van dat project? En leerde het jou iets waar je ook als toekomstige priester mee aan de slag kunt?

Proces '23 tracht de toekomst van Kerk-zijn binnen de pastorale eenheid Heilige Damiaan (Hoboken, Berchem, Kiel, Wilrijk) in kaart te brengen. Pastoor-deken Ronald Sledsens – bij wie ik twee jaar stage heb gelopen – vroeg me of ik dat onderzoekstraject wilde coördineren. In eerste instantie schrok ik wel van de vraag: als eindopdracht van mijn priesteropleiding een project coördineren met op het eerste gezicht als mogelijk resultaat de afbraak of het imploderen van een pastorale eenheid? Ik zag de donderwolven al samenpakken boven mijn hoofd. Die angst bleek – gelukkig – ongegrond.

Tijdens de winter en het voorjaar 2023 gingen delegaties van het team van de pastorale eenheid Heilige Damiaan in gesprek met elke kerkraad en alle plaatselijke kerkgemeenschappen van Hoboken, Kiel, Wilrijk en Berchem. Het waren deugddoende gesprekken met geëngageerde en betrokken mensen die vaak al vele jaren het beste van zichzelf geven in hun lokale gemeenschap. De inzichten van die gesprekken werden vervolgens door het team van de pastorale eenheid gedurende vier lente- en zomerdagen afgewogen en verwerkt in mogelijke opties voor de toekomst van haar zeventien parochies. Hoe kunnen we als christengelovigen van elkaar leren en met elkaar verkondigen? Hoe samen vieren? Hoe samen caritas gestalte geven? Hoe een hechte gemeenschap vormen? Wat hebben we als christelijke gemeenschap nodig aan lokalen en kerken om dat verhaal te kunnen blijven verkondigen en realiseren?

Coördinerend mogen meewerken aan Proces '23 was alweer een ‘en toch’-ervaring. Als priester zal ik ook op mijn toekomstige werkerterrein – waar zich dat ook zal bevinden – zowel met de werkwijze als met bepaalde inzichten van Proces '23 aan de slag kunnen gaan. Allereerst de mensen nabij zijn, hen beluisteren en bevragen, koesteren wie ze zijn en wat ze doen. En hen daardoor doen groeien. Tegelijk vanuit helikopterperspectief naar het ruimere pastoraal landschap kijken en de krachten bundelen. Door te rationaliseren en te snoeien ruimte en energie creëren om te kunnen investeren en onderhouden. Netwerken faciliteren. En hopen en vertrouwen dat Proces '23 nieuwe zuurstof mag bieden en nieuwe pastorale sprankels mag brengen.

Tot slot, wat hoop je als priester te mogen en te kunnen realiseren op de plaats(en) waar de bisschop je zal zenden?

Ik wil allereerst kennismaken met de mensen. Kijken en luisteren. Ervaren wat ter plaatse leeft. Wat werkt hier goed? Wat zijn gevoeligheden? Waaraan is er eventueel bijzondere nood? Vanuit die bevindingen wil ik vooral verbinding realiseren. Als priester tussen priesters, want elke gedoopte gelovige heeft deel aan het gemeenschappelijke priesterschap. Laat ons dus herder zijn voor elkaar. Samen aan de slag gaan. Werken aan eenheid in verscheidenheid. Naar het voorbeeld van Paulus en de apostelen wil ik me tussen de mensen begeven en samen met hen het Evangelie beleven en realiseren, met vallen en opstaan, en met veel begrip voor wat nog niet goed loopt. En wil ik mensen laten ervaren dat Jezus' weg ‘en toch’ ook hun weg kan zijn.

GODVERGETEN

SEKSUEEL MISBRUIK IN DE KERK

› *Esse est percipi. Zijn is waargenomen worden. Het kunstwerk van het glazen beschadigde doopkleedje zonder kindje prijkt in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal en in het kantoor van bisschop Bonny, als herinnering aan de slachtoffers van misbruik in de Kerk.*

'Godvergeten', de documentairereeks op VRT Canvas van Ingrid Schildermans en Ibbe Daniëls, greep ons bij ons nekvel, vervulde ons met afschuw, boosheid, verdriet en ongelof. De gruwelijke verhalen en moedige getuigenissen van overlevers die als kind werden misbruikt door een katholieke priester of pater beroerden van bij de start op 5 september de publieke opinie in Vlaanderen: overal laaiden de emoties hoog op en was de verontwaardiging groot. Hoe was het 'in godsnaam' mogelijk dat dat vaak systematische pastorale misbruik jarenlang ongemerkt kon plaatsvinden? En waarom raakt de reportage die in essentie oud nieuws brengt maar verse trauma's en wonden openrijt, vandaag zoveel mensen?

Nathalie Milio

Jong en oud werden voor het eerst geconfronteerd met het diepe, rauwe leed van individuele slachtoffers die de moed hadden om daarover voor de camera te getuigen. Zet daarnaast een interview van een dader zonder schuldinzicht die feiten van seksueel misbruik minimaliseert of ontkent in aanwezigheid van een kerkelijke gezagsdrager, en de terechte collectieve woede en verontwaardiging zijn gegrond. Slachtoffers schreeuwen dat ze zich niet gehoord voelen. Steeds luider weerklinkt de roep om verandering, transparantie, de invraagstelling van de legitimiteit van het instituut Kerk, haar machtsstructuren, communicatie en aanpak van seksueel geweld.

Niet in de vergetelheid

Het is daarbij de oprechte wens van de makers dat de impact en het effect van de reeks blijvend weegt op het maatschappelijke debat en niet in de vergetelheid raakt. Dat is een uitermate terechte eis waar ook de Vlaamse Kerk zich volledig achter schaaft. Op dinsdag 3 oktober besliste de Kamer bovendien tot de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die de slachtoffers

van misbruik in de Kerk en haar aansprakelijkheid voor de schadelijke gevolgen ervan, centraal stelt. We mogen het kind niet in één ruk met het badwater weggooien. Ook tot die conclusie moeten we bereid zijn. Context, actualisering en nuance zijn, net als elders, cruciaal en geenszins bedoeld om de vreselijke feiten te relativiseren, weg te spiritualiseren of te verzwijgen. Want ja, de gruwel, het onpeilbare leed en de verwoeste levens van slachtoffers en hun omgeving slaan ook de Kerk en haar huidige bedienaars opnieuw met verstomming en vervullen hen met schaamte. En hoewel de Kerk daarin de afgelopen dertien jaar een lange weg en leerschool aflegde en tal van slachtoffers beluisterde, bleek dat duidelijk niet voldoende.

Zowel na de eerste uitzending als meteen na afloop van de vierde en laatste, volgde er een reactie namens de bisschoppenconferentie. In tussentijd bewaarden de bisschoppen een respectvolle stilte om in alle sereniteit

de aangrijpende getuigenissen uit de reeks te beluisteren. Eén keer doorbrak bisschop Bonny, tevens bisschop-referent voor seksueel misbruik in de Kerk die, een dag voor de tweede uitzending, om toelichting te geven bij de eerste verklaring van 7 september. De bisschop kwam er aan het begin van zijn gesprek in *De Afspraak*, vlak na de vierde en laatste uitzending meteen op terug en excuseerde zich als een uitspraak bij slachtoffers en hun omgeving ongepast overkwam. Tegelijk beloofden bisschop Bonny en zijn collega's opnieuw te luisteren en met de slachtoffers en wie hen nabij zijn oprecht in gesprek te gaan over wat ze van de Kerk verwachten. Daarmee komen de bisschoppen tegemoet aan hun blijvende vraag tot erkenning en verontschuldiging voor wat nooit had mogen gebeuren. Tegelijk gaan ze ook verder en stellen ze luidop de vraag wat er nog bijkomend kan worden gedaan.

Enkel de waarheid

De komende weken en maanden zullen ze daarin duidelijkheid scheppen en initiatieven nemen om samen met de slachtoffers en de aanwezige expertise in onze samenleving verder te groeien. Geen onderwerp gaan ze daarbij uit de weg: ook de kerkelijke structuren worden daarbij in vraag gesteld. In de hoop en volle overtuiging dat alleen de waarheid bevrijdend kan werken en we in alle openheid en vertrouwen samenwerken aan een wankel maar waarachtige Kerk waarin misbruik geen, nooit een plaats heeft. Niets minder mag onze plicht en gezamenlijke opdracht zijn.

**Ben je slachtoffer van misbruik of ken je iemand die aangifte wil doen?
Je kan terecht bij het kerkelijke opvangpunt via info.misbruik@kerknet.be
of justitie via lieve.pellens@just.fgov.be.**

TOCHTGENOTEN

PRIESTERS DRAGEN ZORG VOOR ELKAAR

› *Op adem komen met confraters, het is levende, voor oud en jong.*

“Sommige oudere priesters zijn niet meer op de hoogte van het reilen en zeilen in ons bisdom, anderen kennen de buitenlandse priesters niet of voelen zich als enige priester in hun pastorale eenheid enigszins geïsoleerd en verlangen meer betrokken te worden, jonge priesters kennen de oudere generaties niet meer ... Vanuit die vaststellingen groeide in de schoot van de nieuw gestarte priesterraad al snel de idee om het project ‘Priesters als tochtgenoot’ te lanceren, dat in januari van start gaat”, vertelt Michel Baert. “Door de priesterwijding zijn we ‘broers’. En broers dragen zorg voor elkaar.”

Ilse Van Halst

Met het project ‘Priesters als tochtgenoot’ richt de priesterraad zich, geheel vrijblijvend, tot alle actieve priesters uit ons bisdom. Religieuzen (die door hun congregatie bezocht worden), zieke priesters (die al ziekenbezoek krijgen) en priesters van ons bisdom die buiten de bisdomgrenzen wonen, behoren niet tot de doelgroep. “We nodigen gepensioneerde en actieve priesters uit ons bisdom uit om elkaar drie of vier keer per jaar te ontmoeten, vanuit de vaste overtuiging dat beide generaties iets voor elkaar kunnen betekenen”, legt Herman Augustyns uit. Net als Michel Baert is hij lid van het bureau van de priesterraad. Bart Rombouts modereert. “Het doet deugd om elkaar te ontmoeten, een moment waarop niets ‘moet’, waar je met elkaar van gedachten kunt wisselen, ervaringen kunt delen, energie kunt opdoen, batterijen kunt opladen ...”

Michel valt hem bij: “Als priester ben je met zo veel zaken bezig, dat zulke bezoeken er soms bij inschieten. Toch is dat belangrijk voor je eigen veerkracht. “Onlangs bezocht ik een confrater die 89 jaar werd”, getuigt Bart Rombouts. “Van zo’n ontmoeting kom ik als herboren terug.” Hij vervolgt: “Het is zowat de moderne versie van de vroegere ‘kranskes’. Toen ik aantrad in Hoogstraten in 2011 was er

elke maandagnamiddag een priesterkranske. Dat is ondertussen verdwenen, omdat de meeste priesters van toen overleden zijn.”

Tijdens een bel- en mailronde kreeg de priesterraad heel wat positieve reacties. “Via telefoon polsten we bij de tachtigplussers onder ons of ze interesse hebben. Soms werd dat al meteen een lang gesprek”, merkt Bart op. “Alleen al daaraan merk je dat het velen deugd deed om namens de priesterraad gecontacteerd te worden. Dat er nood is aan verbondenheid.” Herman vervolgt: “Tegelijk vertrok er een mail naar de jonge priesters met de vraag of ze tochtgenoot willen zijn.”

Momenteel steken de leden van de priesterraad de koppen bijeen om priesters – een tachtigplusser en een jonge confrater uit dezelfde regio – te koppelen. “Als priesterraad faciliteren we. Waar, wanneer en hoe vaak ze afspreken: dat is aan hen”, aldus Michel. Na een jaar wordt het project geëvalueerd.

Wil jij als priester ook een confrater ontmoeten en ben je tachtig jaar of ouder, geef dan jouw naam door via herman.augustyns@telenet.be of 0474 51 51 28.

Vicaris Emmanuel Ikeobi:

“Het is geven en nemen. Een professor zei me ooit: ‘Als je ergens nieuw komt, houd je ogen breed open, houd je oren breed open, en houd je mond dicht. Zo leer je wat er leeft, hoe het werkt. Je moet niet meteen alles willen veranderen, maar luisteren hoe de zaken er lopen.’ Oudere priesters hebben veel ervaring. We kunnen veel van hen leren. En ze geven ons hoop. Ze zijn al zo lang priester en zijn gelukkig in hun roeping. Dat geeft me moed. Zo hoop ik op mijn beurt een teken van hoop te zijn voor onze priesterkandidaten en voor mijn oudere collega’s. Contact en nabijheid, het kan een hele steun betekenen voor oudere priesters. En dat verdienen ze. Het is belangrijk dat ze op het einde van hun leven kunnen heengaan naar onze Vader met warme herinneringen aan hun leven en werk hier op aarde.”

Priester Peter Dierckx:

“Ik wil graag tochtgenoot zijn, omdat ik het verrijkend vind om medepriesters te ontmoeten. Ik wil vooral luisteren naar het verhaal van de ander. Net door te luisteren naar de ander, ontvang je zelf ook heel veel. En ik ben altijd bereid om bij te leren. Dat kan best vanuit een gesprek met een andere priester, over zijn manier van pastor-zijn, hoe hij zijn roeping beleeft ... Tegelijk wil ik mijn verhaal delen. Misschien kan ik de ander iets bijbrengen vanuit mijn beperkte ervaring, misschien kan het een verrijking zijn te horen hoe het leven van een priester eruitziet anno 2023. En wie weet, kan ik op die manier iets binnenbrengen van het hedendaagse pastorale leven in zijn bestaan.”

ESTAFETTE

EEN MEDEWERKER UIT DE KERK AAN HET WOORD

Keukenpiet Piet Degroote,
beheerder van het TPC.

➤ *Het TPC is momenteel een bouwwerf. Maar ook nu nog blijft het er gezellig toeven.*

Je merkte het ongetwijfeld al. Sinds juli 2022 is het onthaal in het Theologisch Pastoraal Centrum in Antwerpen, beter bekend als 'het TPC', veranderd. Wie Blok O betreedt, wordt verwelkomd door Piet Degroote (50) uit Antwerpen. Althans als de nieuwe beheerder niet drukdoende is met een van de vele andere taken die hij op zich neemt. Zo volgt hij de werfvergaderingen op van de renovatie en nieuwbouw die volop gaande zijn op het domein van het TPC en werkte hij een nieuwe onlinereservatiesysteem uit, waarmee je direct een zaal kan boeken.

“We willen het TPC uitbouwen tot een modern en aantrekkelijk opleidingscentrum.”

Piet is geen onbekende van het TPC: hij verzorgde er al enkele jaren de catering met zijn traiteursbedrijf De Keukenpieten. Hij volgde de hotelschool in 'Ter Duinen' in Koksijde en werkte in diverse restaurants in binnen- en buitenland. En runde ruim tien jaar een eigen restaurant in Aartselaar.

“Klaar voor een nieuwe uitdaging naast mijn job als traiteur, stuitte ik op de vacature voor een beheerder van het TPC”, vertelt Piet. “Mijn ervaring in de horeca komt me in deze job goed van pas: ook hier moet er veel georganiseerd worden en moeten er soms evenementen gehost worden.” Op dat vlak heeft hij zijn sporen reeds verdiend.

“Nieuw, maar uitermate boeiend, is de opvolging van alles wat met de renovatie- en de bouwwerkzaamheden op de site te maken heeft”, vervolgt hij enthousiast. Momenteel worden een aantal blokken volledig gerenoveerd zodat er moderne studentenkamers van gemaakt kunnen worden. Ook wordt een volledig nieuw gebouw opgetrokken, eveneens voor studentenkamers. In de blokken S en O wordt betonrot aangepakt. De architectuur van het TPC is uniek, met zijn grote blokachtige structuren van ruw onafgewerkt gewapend beton, eigen aan de brutalistische stroming uit de jaren 60. “Een en ander maakt renoveren en verbouwen er niet gemakkelijker op”, weet Piet inmiddels. “We hebben te maken met onroerend erfgoed dat onderhevig is aan heel wat regelgeving. Tegelijk willen we de gebouwen ook moderniseren, aangepast aan de noden van vandaag en morgen. Er kan nu al hybride worden vergaderd, livestreaming zal in de toekomst tot de mogelijkheden behoren.”

Piet blikt vooruit: “We willen het TPC uitbouwen tot een modern en aantrekkelijk opleidingscentrum, vlak bij het Middelheimpark en de universiteitsgebouwen. Een levendige site, met studenten die hier verblijven, maar ook dankzij de aanwezigheid van allerhande groepen die hier vergaderen of vormingen volgen en van mensen die hier werken. Daarnaast zal er meer ingezet worden op de verhuur van de gebouwen. Tegelijk wil de hele site een plek zijn waar het aangenaam toeven is.” Ook al ligt de site aan de rand van de stad, waar ze makkelijk bereikbaar is met de wagen en er voldoende parking is, ook met het openbaar vervoer is het TPC vlot bereikbaar vanuit de treinstations van Antwerpen, net als met de fiets. Er is trouwens een VELO-station vlakbij.

“Een bloem, een warme groet, een kop koffie of thee ... Piet weet hoe iemand welkom te heten.”

Ook de Kerk is Piet niet vreemd. Hij groeide op in een katholiek gezin. Zijn grootvader Anton Van Mierlo was nauw betrokken bij de restauratie van de Sint-Pieterskerk in Turnhout. Zelf bouwt Piet ook mee aan de kerk, figuurlijk. Zo deelde hij met Valentijnsdag plantjes uit aan alle medewerkers. Een bloem, een warme groet, een kop koffie of thee ... Piet weet hoe iemand welkom te heten.

Saskia van den Kieboom

© Saskia van den Kieboom

IN DE KIJKER

'T VLOT VIERT FEEST

› Op de jaarlijkse uitstap naar Averbode vormen vrijwilligers en bezoekers van 't Vlot duo's. "We zijn elkaars buddy. We zorgen voor elkaar."

› Elke dinsdag- en donderdagnamiddag kan je in 't Vlot terecht voor een kom soep, een kop koffie, een warme babbel.

In mei mocht 't Vlot, een inloophuis voor dak- en thuislozen in Antwerpen, de jaarlijkse Damiaanprijs in ontvangst nemen, een bronzen sculptuur van Damiaan van de Leuvense kunstenaar Willy Peeters. "Dat is een heuse opkikker voor ons", reageert Niek Everts, coördinator van 't Vlot, verheugd. "We kunnen rekenen op heel wat vrijwilligers en sympathisanten, en op mensen die ons steunen met een financiële gift, toch is het een blijvende oefening om aan voldoende mankracht en financiën te geraken om de werking draaiende te houden." En het is dubbel feest, want twintig jaar geleden stak 't Vlot van wal.

Saskia van den Kieboom

Mensen met of zonder verslaving, mensen op de vlucht, mensen zonder papieren, mensen in armoede, mensen in eenzaamheid ... In 't Vlot staat de deur open voor iedereen. Elke dinsdag- en donderdagnamiddag kan je er terecht voor een kom soep, een kop koffie, een warme babbel. Twintig jaar geleden stak 't Vlot van wal op initiatief van Niek Everts, toen pas afgestudeerd als pastoraal werkster, geïnspireerd door de franciscaanse spiritualiteit met de roeping om de allerarmsten van de stad nabij te zijn. Vanuit een belangenvereniging voor druggebruikers en met steun van stadspastoraal De Loodsen kwam de vraag of de Kerk een pastoraal project voor druggebruikers wilde starten. In samenwerking met De Loodsen en met toestemming van toenmalig bisschop Vandenberghie ging Niek in op de vraag. Al snel werd 't Vlot meer dan een inloophuis voor druggebruikers.

Een begrip

Inmiddels is 't Vlot een begrip in Antwerpen, zowel binnen kerkelijke kringen als in de wereld van de hulpverlening. Sinds de coronapandemie huist 't Vlot in de Heilig Hartkerk in de Lange Beeldekensstraat. Dat geeft bezoekers meer

dan ooit de ruimte om een kaarsje te branden, te bidden, even stil te vallen. In mei jongstleden nog werd 't Vlot gelauwerd voor de jarenlange inzet. "'t Vlot past wonderwel in de geest van pater Damiaan", aldus pater Jef Tops, delegatieoverste van de Vlaamse paters van de Heilige Harten, die de prijs overhandigde. "Elke dag opnieuw zetten ze zich in en engageren ze zich voor kwetsbare medemensen, voor mensen die uit de boot vallen en niet echt of te weinig meetellen in de maatschappij. Een kleinschalig initiatief, vooral op basis van vrijwilligheid."

Vlotgenoten

Voor de 'Vlotgenoten' is de Damiaanprijs een erkenning en een extra motivatie: vaste bezoekers, vrijwilligers en sympathisanten, (pastorale) medewerkers, kortom, iedereen die 't Vlot een warm hart toedraagt. "De term 'Vlotgenoten' is er niet zomaar. Het geeft aan dat we streven naar gelijkwaardigheid. Iedereen mag er zijn, de ene staat niet boven een ander", vertelt Rina Gerene, vrijwilliger sinds jaar en dag.

Die gelijkwaardigheid komt bijvoorbeeld mooi tot uiting in de jaarlijkse trip naar Averbode. "We vertrekken in duo's, telkens een bezoeker gekoppeld aan een vrijwilliger. Ze zijn elkaars buddy, ze zorgen voor elkaar. Het levert vaak een bijzondere band op die blijvend is. Die verbinding vinden we erg belangrijk", vertelt Monique van Nyen, logistiek medewerker vanaf het eerste uur. "Ook proberen we een stem te geven aan wie zelf geen stem hebben. Dat doen we nu eens door de media op te zoeken met straffe verhalen van onze mensen, dan weer door aan te kloppen bij de gemeente met ideeën over daklozenopvang of de opvang van asielzoekers. We zijn een luis in de pels."

Presentie

De voorbije jaren zag 't Vlot zijn publiek veranderen. "Er komen nog steeds druggebruikers en verslaafden," aldus Niek, "maar we zien het aantal mensen zonder papieren sterk toenemen. Voor hen is er maar weinig geregeerde hulpverlening. We proberen een aantal mensen zonder papieren wat nauwer bij te staan, hoe moeilijk dat ook is. We dromen van een huis waar we enkelen van hen kunnen opvangen. Dergelijke initiatieven bestaan al in Nederland en Frankrijk. Het geeft mensen zo veel rust, te weten dat ze een veilige plek hebben." 't Vlot hoopt nog vele jaren voort te kunnen. Tegelijk is Niek realistisch. "We zijn een kleine organisatie en dat willen we ook blijven. Op die manier kunnen we makkelijk inspelen op de noden die er zijn. Bovendien zijn we geen hulpverleningsorganisatie, maar zetten we in op presentie, aanwezig zijn, luisteren naar wat er leeft."

't Vlot is elke dinsdag- en donderdagnamiddag open van 14 tot 16 uur. Plaats: Heilig Hartkerk, Lange Beeldekensstraat 22, Antwerpen. Zin om eens langs te komen of lijkt het je leuk om vrijwilliger te worden? Van harte welkom!

META-OEFENING

OP WEG NAAR EEN SYNODALE KERK

► Alice Dierckx uit de parochie Sint-Lodewijk in Mortsel trok met 'Kerk & Leven' naar Rome en nam begin oktober op het Sint-Pietersplein deel aan de wake bij het begin van de bisschoppensynode over synodaliteit.

“Synodaliteit is geen schouwspel, maar een dynamisch, inclusief proces dat onze actieve deelname vraagt. Wat allen aangaat, gaat ook ons aan. En wat ons aangaat, gaat ook allen aan”, meent bisschop Johan Bonny. En dus riep hij dit voorjaar alle gelovigen uit ons bisdom op om over synodaliteit in gesprek te gaan op basis van het werkdocument ‘Vergroot de ruimte voor uw tent’. Wat schuiven ze naar voren als aandachtspunten? Wat gebeurt er met die bekommernissen? En hoe gaat het verder.

Ilse Van Halst

Tal van gelovigen namen de uitnodiging aan, zij het niet in zo'n grote getale als tijdens de rondvraag ruim tien jaar geleden die aan de basis lag van de visietekst *Een houtskoolvuur met vis erop en brood*. “Toen reeds doorliepen we als bisdom een synodaal proces avant la lettre”, meent Bart Paepen, die de recente synodale oefening coördineerde.

“In de huidige reacties drijven dezelfde thema's boven als toen, zij het meer uitgesproken in dialoog, namelijk het ambt, de taal en de geloofwaardigheid van de Kerk, onmiddellijk gevolgd door de zorg voor de meest kwetsbare groepen in onze samenleving en door de jongeren. In dat laatste geval gaat het niet enkel over de zoektocht naar een andere taal in de liturgie, maar ook en vooral over hoe in een kerkelijke omgeving een nieuwe vorm van inculturatie kan plaatsvinden van een voornamelijk digitale jongerencultuur.”

Tijdens de zomer werden de bedenkingen en verwachtingen met de resultaten van een gelijkaardige oefening in de andere bisdommen van ons land gebundeld in een document dat bisschop Koen Vanhoutte als afgevaardigde van de Belgische bisschoppenconferentie in oktober

meenam naar Rome als input voor de eerste fase van de synode over synodaliteit. Die werd afgerond net nadat dit nummer ter perse ging.

Hoe gaat het verder?

De uitkomst van die synodale oefening in elk bisdom bij ons, maar ook wereldwijd, is niet zozeer dat nu duidelijk op papier staat welke kwesties dringend dienen aangepakt en welke de rode draden zijn voor de volgende jaren. “De synode is geen democratiseringsproces, waarbij iedereen bevroegd wordt en de meerderheid bepaalt welke richting er wordt uitgegaan”, stipt Bart aan.

Rome communiceerde trouwens al meermaals uitdrukkelijk wat deze synode niet is, vervolgt hij. “Ze is niet uit op resultaten op korte termijn. Ze is niet het moment waarop al die thema's besproken en beantwoord worden. Ze gaat wél over het leren en durven toe te laten van de veelkleurigheid en diversiteit binnen de Kerk, vanuit het geloof dat daaruit iets nieuws kan groeien. Over het zoeken naar wegen om daarmee om te gaan. De oefening situeert zich dus op meta-niveau.” Net daarom nodigt de paus ons voortdurend uit om de Geest te laten waaien en werken in en door

de samenkomsten. “Beleef deze synode als een collectieve geestelijke oefening”, adviseert Bart. “Dat is een typisch jezuïtische benadering. In een geestelijke oefening ga je niet op zoek naar wat jij wil, maar stel je je biddend, lezend, delend, stilte makend, open voor wat kan opborrelen en je zal confronteren.”

Wie een antwoord verwacht op een van de concrete verzuchtingen, wacht bijgevolg een teleurstelling. “Wat hopelijk wel degelijk mogelijk is, is dat er komaf gemaakt wordt met de denkwijze dat het verschil in kerkvormen en kerkelijke issues samenhangt per regio en cultuur, en dat die verscheidenheid meer en meer wordt meegenomen in hoe de wereldwijde Kerk handelt, denkt, schrijft, beslist ...” Concreet gaat dat enerzijds over de slagkracht van een bisschoppenconferentie. “Zal het mogelijk worden om regionaal beslissingen te nemen die op dit moment enkel wereldwijd genomen kunnen worden?”, vertaalt Bart. En andersom rijst de vraag hoe we kunnen bewerkstelligen dat lokale Kerken minder met oogkleppen kijken. “Want”, erkent Bart, “niet alle kwesties die bij ons hoog op de agenda staan, zijn wereldwijd hete hangijzers.” Anders gezegd: hoe ga je als centraal kerkelijk gezag op een gezonde manier om met diversiteit, en hoe blijf je als lokale kerkgemeenschap verbonden met een wereldwijde diverse Kerk?

Kortom, met de synode over synodaliteit wil paus Franciscus een impuls geven. “Het gaat hem niet om een nieuwe structuur, maar om een permanent nieuwe mentaliteit, op verschillende niveaus van Kerk-zijn, van gezin tot bisschoppenconferentie en zelfs tot eventuele concilievergadering.” Of hoe de paus een agenda neerzet voor de komende honderd jaar.

DE KIOSK

MEDEDELINGEN

ONTTREKKING AAN DE EREDIENST

Bij decreet van 1 september 2023 onttrok bisschop Bonny de **kapel van het Stuivenbergziekenhuis** in Antwerpen en het bijhorende altaar per 1 oktober 2023 aan de eredienst en bracht het terug tot een profaan en niet onwaardig gebruik, conform canon 1212, 1224 § 2 en 1238 CIC.

OVERLIJDEN

Karel **Staes**, priester van ons bisdom, overleed in Antwerpen op 27 augustus 2023. Hij was onder meer onderpastoor in Deurne en Merksem, aalmoezenier in Antwerpen en verantwoordelijke voor ATD Vierde Wereld, Centrum Kauwenberg in Antwerpen. Hij werd geboren in Berchem op 13 oktober 1941 en tot priester gewijd op 26 juni 1966. Petrus (Piet) **Van Loy**, priester van ons bisdom, overleed in Zoerle-Parwijs op vrijdag 8 september 2023. Hij was onder meer onderpastoor in Deurne en Heist-op-den-Berg, voorlopig pastoor in Niel, Rumst en Hemiksem, parochievicaris in Niel. Hij werd geboren in Zoerle-Parwijs op 1 maart 1937 en tot priester gewijd in Antwerpen op 7 juli 1963. Jozef **Visser**, priester van ons bisdom, overleed in Boxmeer (Nederland) op 2 september 2023. Hij was onder meer godsdienstleerkracht in Lier en parochievicaris in Antwerpen, Missie voor Zeelieden Apostolatus Maris/Stella Maris (1993-2011).

ZENDINGEN

Voor een termijn van zes jaar

Frederique **Frederika Brackeniers** werd per 8 mei 2023 gezonden als pastoraal werkster en

› *Eind september ontmoetten pastoraal werk(st)ers en diakens elkaar in Meersel-Dreef. Aldus werd de traditie van de jaarlijkse dank- en herdenkingsviering in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal met een ontmoeting in het bisschopshuis doorbroken om in een uithoek van ons bisdom te proeven van de franciscaanse spiritualiteit. Op een moment waarop de reeks 'Godvergeten' zoveel schokkende verhalen naar buiten bracht, vonden ze steun in het samenzijn. "Ondanks de oproep van Jezus in de lezing (Matteüs 6, 24-34) tot zijn leerlingen dat ze zich geen zorgen hoeven te maken, maken we ons wel degelijk zorgen. Een getekende bisschop ging voor in de gebedsdienst waarin we ons engagement opnieuw bevestigden", vertelt Jean-Marie Houben, voorzitter van de Diocesane Commissie Diaconaat. "We willen blijven het Evangelie uitdragen aan al wie ons zijn toevertrouwd."*

benoemd tot pastoraal rusthuiswerkster binnen de instellingen van het Zorgbedrijf Antwerpen. Tom **Joossens** werd per 1 september 2023 gezonden als pastoraal werker en benoemd tot parochieassistente in de pastorale eenheid Elia. Hij behoudt zijn overige functies. Marilène **Moons** werd per 1 september 2023 gezonden als pastoraal werkster en benoemd tot parochieassistente in de pastorale eenheid De Heilige Apostelen.

BENOEMINGEN

Voor een termijn van zes jaar

Gerry **Bellekens**, pastoraal werker van ons bisdom, werd per 8 september 2023 herbenoemd tot parochieassistent in de parochies van de pastorale eenheid Mozes. Hij behoudt zijn overige functies. David **Chinnappan**, Herald of Good News, werd per 8 september 2023 benoemd tot verantwoordelijke liturgie en gebed en herbenoemd tot verantwoordelijke gemeenschapsopbouw in de pastorale eenheid Heilige Augustinus en tot lid van dat team. Heidi **Claessen** werd per 8 september 2023 herbenoemd tot verantwoordelijke verkondiging en catechese in de pastorale eenheid Heilige Augustinus en tot lid van dat team.

Carla **Cools** werd per 31 mei 2023 herbenoemd tot verantwoordelijke verkondiging en catechese in de pastorale eenheid Heilige Norbertus en tot lid van dat team. Christa **Damen**, pastoraal werkster van ons bisdom, werd per 8 september 2023 benoemd tot verantwoordelijke gemeenschapsopbouw en coördinatie in de pastorale eenheid Heilige Augustinus en herbenoemd tot parochieassistente en lid van dat team. Haar functie als verantwoordelijke verkondiging en catechese in dat team werd beëindigd. Ze behoudt haar overige functies.

Caroline **Decanniere**, pastoraal werkster van ons bisdom, werd per 8 september 2023 herbenoemd tot parochieassistente en verantwoordelijke verkondiging en catechese in de pastorale eenheid Heilige Augustinus en tot lid van dat team. Haar functie als verantwoordelijke liturgie en gebed in dat team werd beëindigd. Veerle **Dufraing** werd per 8 september 2023 herbenoemd tot verantwoordelijke verkondiging en catechese in de pastorale eenheid Mozes en tot lid van dat team. Lieven **Gonnissen** werd per 1 september benoemd tot teamlid in de pastorale eenheid Heiligen Jacobus & Antonius.

© Filip De Winter

Nick **Hannes** werd per 1 oktober 2023 herbenoemd tot jongerenpastor voor het vicariaat Kempen, meer bepaald in de pastorale eenheid Clara Van Assisi. Luc **Geukens** werd per 1 september herbenoemd tot verantwoordelijke financieel en materieel beheer in de pastorale eenheid De Heilige Apostelen en tot lid van dat team. Johan **Govaerts** werd per 1 september 2023 herbenoemd tot stafmedewerker binnen het vicariaat Kempen. Paulin **Horosidy**, spiritijn, werd per 15 augustus 2023 benoemd tot verantwoordelijke liturgie en gebed in de pastorale eenheid Heiligen Dimpna en Gerebernus en tot lid van dat team. Hij behoudt zijn overige functies. Tomasz **Kropidowski**, minderbroeder-kapucijn, werd per 1 september 2023 benoemd tot parochievicaris in de pastorale eenheid Zacheüs. Juan **Luyten** werd per 1 september 2023 herbenoemd tot adjunct van de bisschoppelijk vicaris bevoegd voor het dekenaat Kempen-Oost. Helga **Melis**, voorheen adjunct van de bisschoppelijk vicaris voor het onderwijs, werd per 1 september 2023 benoemd tot bisschoppelijk gedelegeerde voor het onderwijs. Theophiel **Meulemans**, norbertijn van Averbode, werd per 1 oktober 2023 benoemd tot parochievicaris in de parochies van de pastorale eenheid Heilige Norbertus. Frank **Morlion**, diaken van ons bisdom, werd per 1 september 2023 herbenoemd tot medewerker van De Loodsen in Antwerpen. Hij behoudt zijn overige functies. Vincent **Mutebi**, spiritijn, voorheen verantwoordelijke voor liturgie en gebed in de pastorale eenheid Heiligen Dimpna en Gerebernus, werd per 1 januari 2023 aldaar benoemd tot verantwoordelijke gemeenschapsopbouw en per 15 augustus

2023 tot coördinator van dat team. Hij behoudt zijn overige functies. Gerda **Pandelaers** werd per 1 september 2023 benoemd tot verantwoordelijke diaconie en solidariteit in de pastorale eenheid Immanuel en tot lid van dat team. Patrick **Pauwels** werd per 8 september 2023 benoemd tot verantwoordelijke liturgie en gebed in de pastorale eenheid Heilige Augustinus en tot lid van dat team. Lydia **Charline Seymens**, pastoraal werkster van ons bisdom, werd per 8 september 2023 herbenoemd tot verantwoordelijke liturgie en gebed in de pastorale eenheid Mozes en tot lid van dat team. Ze behoudt haar overige functies. Lieven **Snyers**, priester van ons bisdom, werd per 1 september 2023 benoemd tot deken van het dekenaat Noorderkempen en tot pastoor en verantwoordelijke voor de gemeenschapsopbouw en coördinatie in de pastorale eenheid Elia en tot lid van dat team. Zijn functies binnen het dekenaat Kempen-Oost werden beëindigd. Christa **Vandenberk**, pastoraal werkster van ons bisdom, werd per 1 september 2023 herbenoemd tot pastoraal ziekenhuiswerkster in het Algemeen Ziekenhuis Turnhout. Kathleen **Van Gorp** werd per 1 september 2023 benoemd tot verantwoordelijke liturgie en gebed in de pastorale eenheid Heilige Thomas en tot lid van dat team. Frieda **Van Tittelboom** werd per 15 augustus 2023 herbenoemd tot teamlid in de pastorale eenheid Immanuel. Ronald **Verdickt** werd per 1 september 2022 benoemd tot verantwoordelijke financieel en materieel beheer in de pastorale eenheid Clara van Assisi en tot lid van dat team. Jan **Verheyden**, priester van ons bisdom, werd per 15 augustus 2023 herbenoemd tot pastor in het MPI Maria Hulp der Christenen in Geel.

Jan **Verheyen**, priester van ons bisdom, deken van het dekenaat Kempen-West, werd per 8 september 2023 herbenoemd tot leidinggevend priester in de pastorale eenheid Mozes. Hij behoudt zijn overige functies. Bart **Willemen** werd per 1 september 2023 herbenoemd tot stafmedewerker catechese voor het vicariaat Diocesane Diensten en coördinator voor de werkgroep catechumenaat. Griet **Wouters**, pastoraal werkster van ons bisdom, werd per 15 augustus 2023 herbenoemd tot pastoraal ziekenhuiswerkster in het Ziekenhuis Geel.

Andere termijnen

Joeri **Fleerackers**, benoemd tot pastoraal ziekenhuiswerker binnen de instellingen van de koepel van de Zorggroep Multiversum, staat sinds 15 april 2023 voornamelijk in voor het PZ campus Amedeus in Mortsel, in de pastorale eenheid Heilige Maria Magdalena, het PZ campus Alexianen en het PVT Den Heuvel in Boechout, beide in de pastorale eenheid Immanuel. Godelieve **Lieve Helsen**, pastoraal werkster van ons bisdom, werd per 15 augustus 2023 herbenoemd tot parochieassistente in de pastorale eenheid Heiligen Dimpna en Gerebernus en dat tot 16 juni 2028. Per 14 augustus 2023 nam ze ontslag als verantwoordelijke liturgie en gebed in die pastorale eenheid en als lid van dat team, aan het einde van haar benoemingstermijn. Ze behoudt haar overige functies. Linda **Hermans**, pastoraal werkster van ons bisdom, benoemd tot pastoraal ziekenhuiswerkster binnen de instellingen van de ZNA-koepel, staat sinds 1 februari 2023 voornamelijk in voor campus Jan Palfijn in Antwerpen-Merksem en campus Hoge Beuken in Antwerpen-Hoboken.

› *Lang zal hij leven, lang zal hij leven in de gloriaaaaaaaa. In de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal resoneerden de klanken prachtig. Het koor Onze Rijkdom genoot er zichtbaar van en met de zangers en muzikanten alle aanwezigen op het afscheidconcert ter ere van Dirk Van Rossem, bisschoppelijk gedelegeerde voor onderwijs, die met pensioen gaat. Als dank voor zijn inzet overhandigde bisschop Bonny hem het pauselijke ereteken Commandeur in de orde van Sint-Gregorius de Grote.*

› *Eerst een albe aanpassen, dan wat instructies meekrijgen en de taken verdelen, vervolgens even proeflopen, en tot slot volgde het échte werk, toch wel een heel bijzondere ervaring. Naar aanleiding van Misdienaarsdag op 30 september bezocht een groepje misdienaars uit drie parochies van de pastorale eenheid Immanuel de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal en mochten ze mee 'misdiene', bijgestaan door de vaste misdienaars van de parochie.*

Joseph **Jos Kempnaers**, priester van ons bisdom, werd per 15 augustus 2023 herbenoemd tot parochievicaris in de parochies van de pastorale eenheid Immanuel en dat tot 11 november 2026.

Joseph **Jos Miseur** werd per 15 augustus 2023 herbenoemd tot verantwoordelijke financieel en materieel beheer in de pastorale eenheid Immanuel en tot lid van dat team, en dat tot 29 oktober 2026.

Elisabeth Liesbeth **Philips**, pastoraal werkster van ons bisdom, benoemd tot pastoraal ziekenhuiswerkster binnen de instellingen van de ZNA-koepel, staat sinds 18 september 2023 voornamelijk in voor de nieuwe campus Cadix in Antwerpen; campus Erasmus in Antwerpen-Borgerhout, het PVT Antwerpen en het PZ Stuivenberg in Antwerpen.

Kanunnik Wim **Selderslaghs**, priester van ons bisdom, werd per 1 september 2023 benoemd tot administrator in de parochies van de pastorale eenheid Heilige Nicolaas van Poppel en in de parochies van de pastorale eenheid Zacheüs. Zijn functies als administrator in de parochies van de pastorale eenheid Elia werden beëindigd. Hij behoudt zijn overige functies.

Marianne **Slaets**, pastoraal werkster in opleiding, werd per 1 september 2023 benoemd tot parochieassistente in de pastorale eenheid Heilige Prisca en Aquila en dat tot 30 september 2025.

Karen **Somers**, pastoraal werkster van ons bisdom, benoemd tot pastoraal ziekenhuiswerkster binnen de instellingen van de ZNA-koepel, staat sinds 1 februari 2023 voornamelijk in voor campus Sint-Elisabeth in Antwerpen en campus Hoge Beuken in Antwerpen-Hoboken.

Sandra **Sysmans**, pastoraal werkster in opleiding, werd per 1 september 2023 benoemd tot parochieassistente in de

pastorale eenheid Heilige Nicolaas van Poppel en dat tot 30 september 2025.

Gommarus **Gommaar Van Den Bergh**, permanent diaken van ons bisdom, werd per 8 september 2023 herbenoemd tot diaken in de parochies van de pastorale eenheid Mozes en dat tot 20 mei 2028. Hij behoudt zijn overige functies.

Dirk **Van den Broeck**, priester van ons bisdom, werd per 15 augustus 2023 herbenoemd tot verantwoordelijke verkondiging en catechese in de pastorale eenheid Heiligen Dimpna en Gerebernus en tot lid van dat team, en dat tot 31 augustus 2027. Hij behoudt zijn overige functies.

STOPZETTINGEN

Jan **Eygenraam**, norbertijn van Averbode, nam per 30 september 2023 ontslag als parochievicaris in de parochies van de pastorale eenheid Heilige Norbertus.

Donatienne **de Borman**, pastoraal werkster van ons bisdom en vertegenwoordiger van de katholieke eredienst in de Strafinrichting van Wortel, beëindigde per 25 augustus 2023 haar functies binnen ons bisdom.

Christiane **Chris Geens** nam per 14 augustus 2023 ontslag als verantwoordelijke gemeenschapsopbouw en coördinatie in de pastorale eenheid Heiligen Dimpna en Gerebernus en als lid van dat team, aan het einde van haar benoemingstermijn.

Emmanuel **Georges**, priester van het Instituut Chemin Neuf, nam per 28 augustus 2023 ontslag als rector van de Heilig Hartbasiliek in Antwerpen-Berchem.

Josephina **Josée Kleijn** nam per 14 augustus 2023 ontslag als verantwoordelijke diaconie en solidariteit in de pastorale eenheid Immanuel en als lid van dat team, aan het einde van haar benoemingstermijn.

Hanne **Jacobs** nam per 31 augustus 2023 ontslag als vertegenwoordiger van de katholieke eredienst in de Gemeenschapsinstelling Bijzondere Jeugdbijstand De Kempen in Mol. De functie van Paul **Smets**, diocesaan priester van ons bisdom, als parochievicaris in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen werd per 1 juni 2023 beëindigd.

Vicky **Teunkens**, pastoraal werkster in opleiding, nam per 31 augustus 2023 ontslag als parochieassistente in de pastorale eenheid De Heilige Apostelen.

Omwille van het bereiken van de leeftijdsgrens van tachtig jaar en het einde van de benoemingstermijn werd de benoeming van Robert **Bob Timmermans**, permanent diaken van ons bisdom, als diaken in de pastorale eenheid Immanuel beëindigd per 14 augustus 2023.

Jozef **Jef Van de Weyer** nam per 14 augustus 2023 ontslag als verantwoordelijke financieel en materieel beheer in de pastorale eenheid Heiligen Dimpna en Gerebernus en als lid van dat team, aan het einde van zijn benoemingstermijn.

Omwille van het bereiken van de leeftijdsgrens van tachtig jaar en het einde van de benoemingstermijn werd de benoeming van Karel **Van Gompel** als verantwoordelijke financieel en materieel beheer en teamlid in de pastorale eenheid Heilige Augustinus beëindigd per 7 september 2023.

Dirk **Van Rossem** is per 31 augustus 2023 met pensioen. Zijn benoeming als bisschoppelijk gedelegeerde voor het onderwijs werd beëindigd.

Bert **Verdonck** nam per 7 september 2023 ontslag als verantwoordelijke gemeenschapsopbouw in de pastorale eenheid Heilige Augustinus en als lid van dat team.

De bisschop stelt er prijs op zijn medewerkers van harte te danken.

LERENSLANG

WHAT'S IN IT FOR US?

© IJse van Halst

De puzzel is gelegd. De meeste teams van de pastorale eenheid gaan aan de slag met de eerste keuze van hun top drie-vormingstrajecten. De eerste stap is het afstemmingsgesprek. In dat gesprek maken we niet alleen concrete afspraken over wanneer en waar het vormingstraject zal plaatsvinden, maar vertalen we de hoofddoelstelling van het vormingstraject ook naar de plaatselijke situatie. Omdat de vormingstrajecten voor de teams een verplichte oefening zijn, is het afstemmingsgesprek een belangrijk onderdeel van zulk een traject.

Myriam Smits

Er is iets gekks aan de hand met het woord 'verplicht'. Zodra een vorming 'verplicht' is, hoor je commentaar. Grosso modo zijn er drie reacties. Zo zijn er de mensen die er niet wakker van liggen. Ze beschouwen de verplichte vorming als elke andere vorming: het is een kans om iets nieuws te leren. Je neemt er altijd iets van mee en, redeneren ze, vermits de vorming als verplicht wordt gekenmerkt, zal het thema er wel toe doen. En ja, de ene keer zal je er meer aan hebben dan de andere keer. Die mensen staan open voor wat er aangeboden wordt.

Baat het niet ...

Vervolgens zijn er mensen die deelnemen zonder er veel van te verwachten. Het kan maar afgevinkt zijn op de to-dolijst. Baat het niet, dan schaadt het niet.

De derde reactie tot slot is die van: "Moet dat nu echt? Ik heb wel wat beters te doen." Vermits het 'verplicht' is, tekent deze groep wel present, maar de vraag is wat ze meedragen uit het aanbod. Hier komt vaak een ander psychologisch principe om de hoek kijken, namelijk dat van de *self-fulfilling prophecy*: je verwacht dat je weinig aan de studiedag zal hebben, je gedrag wordt

onbewust door die negatieve gedachten beïnvloed en op het einde van de dag besluit je inderdaad dat je weinig nieuws hebt gehoord en word je bevestigd in je overtuiging dat een verplichte vorming tijdverlies is.

Levenslang leren

Dat gegeven speelt trouwens niet alleen in kerkelijke middens. Ook in het bedrijfsleven kennen ze dergelijke reacties op een verplichte vorming. De tijd dat je, eenmaal je diploma gehaald, klaar was met studeren, ligt al een tijdje achter ons. Permanent leren of levenslang leren is vandaag ieders opdracht. Tussen haakjes: het past trouwens prima bij ons christen-zijn. Noemen we onszelf geen leerlingen van Jezus?

Wie het bovenstaande leest, zal besluiten dat het een kwestie van motivatie is. Daar sla je inderdaad de spijker op de kop. Welnu, hoe motiveer je medewerkers tot het volgen van vorming? De vraag wordt vaak gesteld en het antwoord is kort en bondig: niet. Misschien verrast het je, maar de enige persoon die in staat is een medewerker te motiveren tot het volgen van vorming is de medewerker zelf. Doe maar de gedachtenoefening bij jezelf: wanneer onderneem je

actie om iets nieuws te leren? Als je ervaren hebt dat je bepaalde kennis of vaardigheid mist of dat je over een bepaald item meer wil weten. Mensen zijn gemotiveerd en dus bereid tijd te steken in vorming, als ze er voordeel uit halen, als ze er iets bij winnen. De vraag 'What's in it for me?' blijkt dus vandaag de hamvraag.

Zo komen we bij het belang van het afstemmingsgesprek. Dat een team een bepaald traject heeft gekozen uit de zes aangeboden vormingstrajecten, betekent dat het iets met dat onderwerp heeft. In het afstemmingsgesprek verkennen we daarom het thema van het vormingstraject en vertalen we het naar de eigen pastorale eenheid.

Netwerken

Een voorbeeld. Bij het vormingstraject 'Netwerken: de ruimte voor je Kerk verbreden?' betekent dat dat we eerst het begrip 'netwerken' met elkaar definiëren. Netwerken is in de herwerkte visietekst van de pastorale eenheid een van de taken van het team van een pastorale eenheid. Belangrijk daarbij is dat netwerken meer is dan een taak: het is ook een kans. Door samen te werken met anderen, maak je gebruik van elkaars sterktes. Doelstelling van dat traject is het bestaande interne en externe netwerk in de pastorale eenheid in kaart te brengen en een actie op te zetten waarbij gebruik gemaakt wordt van dat netwerk. In het afstemmingsgesprek vertaalt het team samen met de begeleiders die doelstelling naar een concreet project in de pastorale eenheid. Het theoretische kader dat in het vormingstraject wordt aangereikt, krijgt op die manier telkens zijn toepassing in het concrete project. Het is als het ware het antwoord op de vraag: "What is in it for us?"

DOORKIJK

OP ZOEK NAAR BETEKENIS

“Sta op, ga naar Nineve, de grote stad, en zeg haar, dat hun verdorvenheid is doorgedrongen tot Mij. En Jona stond op, om naar Tarsis te vluchten, weg van Jahwe”

(Jona 1, 2-3)

Jona is een van mijn favoriete verhalen. En eentje dat gedurende de hele katholieke schoolcarrière opnieuw en opnieuw verteld wordt. Ik geef Didactiek Godsdienst aan studenten kleuteronderwijs en Religie Zingeving en Levensbeschouwing (en Drama) aan studenten basisonderwijs. In beide opleidingen vertel ik dat verhaal met veel drama. Voor beide vakken daag ik ze uit om het eens symbolisch te bekijken. Wat kan dat verhaal ons vandaag nog vertellen?

Verhalen vertellen

En dat is moeilijk voor hen. Vele studenten worstelen met het vinden van betekenis in verhalen. Dat is voor mij net de kracht van en gelijkenis tussen religie en theater: verhalen vertellen. Verhalen waar we betekenis in vinden. Verhalen die iets vertellen over mezelf, de wereld en het transcendente. En dat verhaal goed vertellen. Jona loopt over van betekenissen en/of thema's om met jongeren over na te denken, zoals: geroepen worden, vergeven, een tweede kans, vertrouwen hebben in jezelf, vertrouwen krijgen, je ego loslaten, grenzen stellen en durven.

Heerlijk toch dat Jona opstaat en wegloupt. Dat is humor. En waarom loopt hij weg? Kort gezegd, wordt Jona uitgedaagd om zijn vijanden te vergeven. Waarschijnlijk lag Jona's volk in de clinch met de stad Nineve. Jona weet dat

zijn God vergevingsgezind is en dat Hij Nineve zal vergeven. Wil of kan Jona dat niet? Het is sowieso een uitdaging om iemand die jou (diep) fysiek en/of mentaal gekwetst heeft, te vergeven. Doe dat maar eens. Zonder dat je over je eigen grenzen gaat. (Laat staan dat je je ermee verzoent, dat is nog een heel andere uitdaging.) Dat kan misschien zelfs aanvoelen als het loslaten van je ego of 'je eigen gelijk'.

Of het loslaten van een wij-zij-denken. Waarom zou die 'vijand' het recht hebben om een band op te bouwen met de God waarmee ik (of wij) een speciale band heb(ben)? God besluit met te stellen dat iedereen – ongeacht de band die je met hem of haar hebt – recht heeft op hetzelfde of op een tweede kans. We worden uitgedaagd om ons te verbinden met iemand die 'anders' is. Met het concept *chosen family* vindt die gedachte vanuit de queergemeenschap vandaag ook meer ingang in de brede samenleving: het idee dat je je verbindt voorbij bloedverwantschap, voorbij familiestructuren, voorbij 'het volk' waarin je geboren wordt. Bij je 'gekozen familie' voel je je geboren en aanvaard.

Vertrouwen

Tegelijk is het een begrijpelijke reflex om weg te lopen van iets waarvan we denken dat we het niet aankunnen. Om het conflict te willen

vermijden. Jona denkt misschien dat hij het niet aankan, maar God vertrouwt erop dat hij dat wel kan. Het gaat dan over vertrouwen hebben in jezelf of erop vertrouwen dat het wel goed komt. Vertrouwen dat je het aankan. Kracht putten uit vertrouwen zonder dat je daarvoor een bewijs nodig hebt, tegen de negatieve zelfpraat of de drang naar perfectionisme in.

De buik van de walvis

Als mens kunnen we daarmee te kampen hebben. Dat we denken dat we iets niet kunnen of dat het te moeilijk is. Dat we willen wegloupen. Terwijl we meer kunnen dan we zelf denken. Daarvoor moeten we misschien eens (veilig) uit onze comfortzone geduwd worden. Dat is wat ik met mijn lessen Drama probeer te bereiken. In mijn werk als theatermaker en regisseur probeer ik anderen te stimuleren om steeds ietwat uit hun comfortzone te treden. Om gewoon eens lekker te spelen. Om te durven falen ook. We durven dat niet meer. Falen – durven weg te zinken in de buik van de walvis. Die ruimte om te experimenteren inspireert vaak. Jongeren bloeien open: ze durven ruimte in te nemen, zich zekerder uit te drukken, zichzelf te zijn of zichzelf kwetsbaar op te stellen. Ze putten iets meer vertrouwen uit het zichzelf-zijn en smeden tijdens zo'n proces (diepere) banden met anderen.

En soms is wegloupen ook gewoon oké. Soms hebben we ook gewoon de vrijheid om te mogen wegwandelen van iets. Om dan – na een moment van rust of reflectie – met hernieuwde kracht te kunnen spelen met de 'uitdagingen des levens'.

Elise Linsen, docent rooms-katholieke godsdienst in de lerarenopleiding bij Karel De Grote Hogeschool en theatermaker

WAAR ZITTEN DIE VAN IJD ANTWERPEN

Meermaals krijgen we de vraag waar de dienst Jongerenpastoraal van IJD Antwerpen zich bevindt. Het antwoord op die vraag is niet makkelijk, want IJD probeert juist altijd daar te zijn waar jongeren in alle openheid willen zoeken naar hun geloof. En dat gebeurt op vele plaatsen.

Als stafmedewerkers van IJD Antwerpen stellen we ons steeds flexibel op wanneer jongeren vragen om voor hen iets te betekenen op de plaats waar ze wonen, leven, samenkomen, vieren ... Zo zetten we ons volop in om ons kenbaar te maken en de deur naar de jongerenpastoraal wijd open te zetten. Niet voor onszelf, maar om jongeren de kans te geven om het geloof te verkennen.

Pasta?

Daarom is IJD Antwerpen her en der op meerdere plekken aanwezig waar een veilige ruimte wordt gecreëerd om over het geloof te spreken op een unieke en creatieve manier. Die plaatsen kan je terugvinden op Google door te surfen naar de term 'inspirelli'. Inspirelli, een vrolijk en jeugdig woord dat je misschien aan pasta doet denken, wil vooral 'inspireren'. In het logo wordt het puntje op de i een spiraal, verticaal als symbool voor de weg die jongeren kunnen gaan met een liefdevolle God op diverse manieren, horizontaal als symbool voor het sociale netwerk van hun leeftijdsgenoten, kerkelijke betrokkenen en religieuze en inspirerende netwerken.

In die 'spiraal' willen we als stafmedewerkers van IJD brugfiguren zijn om jongeren samen te brengen om hen te doen groeien in geloof. Dat houdt in dat we geregeld met jongeren op weg gaan, letterlijk. De beste manier om jongeren nabij te zijn is met hen zelf op pad te gaan. Niet achter een bureau, maar onderweg, in gesprek en tijdens leuke activiteiten. WandeltIJD is zulk een mooi project van IJD. Als jongeren graag

in gesprek willen gaan met een medewerker van IJD om over de spiraal van hun leven te vertellen of om gewoonweg te spreken over de natuur, maken we daarvoor graag tijd vrij.

Bureau

En toch bevindt IJD Antwerpen zich ook in een nederig bureautje op het Theologisch Pastoraal Centrum (TPC). Vlak bij de mooie natuur van het Middelheimpark. Het TPC biedt jongerenpastoraal ook vele mogelijkheden. Zeker nu de gebouwen een upgrade hebben gekregen onder leiding van Piet Degroote, sitemanager en onthaalverantwoordelijke. Als je hier naar het toilet gaat, hoor je de vogeltjes fluiten ... Vlakbij is een theologische bibliotheek waar je onze infotheek kan raadplegen. Je kan er methodieken en spelen van IJD en andere diensten ontlenuen die jongeren aanzetten om op weg te gaan met het geloof. We mochten op het TPC al vele jongeren

onthalen. We mochten ook al enkele stageairs begeleiden, met wie we onvergetelijke momenten beleefd hebben.

Frietjes

Al zijn we veel onderweg met jongeren en bijgevolg niet altijd aanwezig op ons kantoor, het TPC biedt ons een aangename stek waar we al onze activiteiten en evenementen kunnen uitwerken. Want goede inhoudelijke en creatieve activiteiten over het geloof in God vragen wel enige voorbereiding. Mocht iemand ons willen bezoeken, onze deur staat open. De middagpauzes zijn bovendien altijd ludiek en plezierig en ... als je gelukt hebt, eten we frietjes. (Nick Hannes)

We zijn voorlopig met vier collega's, maar we zijn volop op zoek naar nieuwe collega's die een hart hebben voor jongerenpastoraal. Ze mogen altijd solliciteren via: www.kerknet.be/ijd/vacature-informatie/vacatures-bij-ijd

➤ *Over de wonderlijke warmte en het begeesterende avontuur van de Wereldjongerendagen raak je niet snel uitgepraat. Heel wat van de Belgische deelnemers deelden de voorbije maanden hun ervaringen. Ze getuigden in hun eigen parochiegemeenschappen, in de godsdienstles, voor kinderen in de vormselwerking of voor zusters op rust. Exact een maand na de slotviering ontvingen ook Zijne Majesteit Koning Filip en Hare Majesteit Koningin Mathilde zes WJD-gangers, bij wie Stacey Osei uit het bisdom Antwerpen (op de foto naast koningin Mathilde), in het Koninklijk Paleis in Laken. Met hun belangstelling en hun vragen bemoedigde het koningspaar de Lissabongeneratie om de geest van de Wereldjongerendagen te blijven uitdragen.*

READY TO PLAY:

De app *Click to Pray* helpt mensen wereldwijd om te bidden. De app kan gratis gedownload worden. De eerste versie werd in 2016 gelanceerd. Sindsdien werd het bescheiden programma, dat gemakkelijk op smartphone of tablet kan worden geïnstalleerd, al door meer dan 2,5 miljoen gebruikers gedownload. Het is ook de bedoeling om in de app-versie een gebedsplaner aan te bieden voor dagelijks gebed en drie gebedsmomenten, 's ochtends, 's middags en 's avonds.

De gebedsapp is beschikbaar in het Spaans, Engels, Portugees, Italiaans, Engels, Duits en Chinees.

1. *Op 17 september ging de Heilig Kruisprocessie na een onderbreking van enkele jaren opnieuw uit in het Begijnhof van Turnhout. De processie, de laatst overgebleven rondgang uit Turnhout, kreeg een heel nieuwe dimensie dankzij de koppeling aan de interculturele viering in de Heilig Kruiskerk, voorgedaan door bisschop Bonny, met inbreng van Vlaamse en internationale katholieke gemeenschappen uit Turnhout.*
2. *De restauratiewerken van het koor, de oostelijke zijde van de kruisbeuk en de toren van de Sint-Andrieskerk in Antwerpen lopen momenteel op hun einde. Het merendeel van de glas-in-loodramen werden gereinigd, gerestaureerd en uiterst voorzichtig teruggeplaatst. Ze pronken opnieuw in al hun kleurenpracht en symboliek in de kerk. Ondertussen starten de werken aan de torenkoepel. Illustraties van kunstenaar Kolchoz doen de stellingen uit het zicht verdwijnen. Wie goed hemelwaarts tuurt, zal merken dat God een dj is, een knipoog naar het bekende muzieknummer van Faithless.*
3. *Elkaar ontmoeten verbindt en geeft goesting in meer. In het kader van de Werelddag van de Migrant en de Vluchteling bracht Ria Ruelens, pastoraal werkster in het woon-zorgcentrum Sint-Barbara in Herselt, bewoners en een groep Oekraïense vluchtelingen uit de gemeente samen. En dat klikte. Inmiddels gingen ze samen wandelen onder het motto 'Al wat ademt en leeft' tijdens de Scheppingsperiode en planden ze een nieuwe uitstap in oktober, net voor dit nummer in druk ging.*
4. *Meestal staan mensen op de tippen van hun tenen om vanop de begane grond een glimp op te vangen van de torenhaan op een kerktoeren. In Boom was het op 6 september even anders. Pastoor Herman Augustyns ging zelfs door de knieën om de gerestaureerde haan van dichtbij te bewonderen, alvorens hij hem met een kraan terug begeleidde naar zijn vertrouwde stek, 35 meter hoog op de toren van de Heilig Hartkerk.*
5. *Ballen, stokjes, kaarten, tegels ... ze vlogen in het rond op de opening van het pastoraal werkjaar op het TPC op 13 september. (En als fotograaf moest je soms tijdig wegduiken.) Maar nog meer kleurden gejuich, jolijt, een knipoog en wat bokkensprongen de sfeer en smeedden ze banden tussen medewerkers over spelregels en winstkansen, diensten en vicariaten heen.*
6. *Vingers die her en der de lucht ingaan. Als wilden ze zeggen: 'Ja, we vliegen mee een nieuw schooljaar in!' Zo luidde immers het thema van de viering waarin de leerlingen van het eerste tot en met het zesde jaar van de Katholieke Basisschool Triangel uit Vlimmeren op 8 september samen met pastoor Paul Sas, hun leerkrachten en enkele ouders baden om zegen over het nieuwe schooljaar. Op 22 december om 9 uur vieren ze opnieuw in de kerk van Vlimmeren. Iedereen welkom.*

© Peter Gevers

© AG Vespa

© wrc Sint-Barbara

© Ingrid Van Oosten

© Iles Van Halst

© Triannel

WAS JIJ ERBIJ?

Verstrooid papier. Zo omschrijft Tony Oost uit Edegem een bladwijzer van 450 jaar Bisdom Antwerpen. Het is een van de 850 bladwijzers die hij samen met Jan Vaes van de lokale Davidsfondsafdeling tentoonstelt in het kader van 850 jaar Edegem. "Verstrooid papier zijn bladwijzers die mensen vergeten in een boek. Aan de bibliotheek vroegen we om uitgeleende boeken daarop te controleren en zo verzamelden we een brede waaier aan wat lezers gebruiken als bladwijzer: van hotelrekeningen over toegangkaartjes voor Disney Parijs tot zelfgemaakte bladwijzers", vertelt Tony gedreven. Beide mannen zijn boekenwormen en fan van bladwijzers. "Mensen beschouwen bladwijzers als iets triviaals, maar ze vertellen je van alles en nog wat: ze geven informatie over literatuur, ze maken publiciteit, ze doen aan catechese", weet Tony. "Wat ik niet wist, is dat je ze ook in reeksen hebt. Zo heb ik er eentje van zes bladwijzers uit 2017 over de vasten, uitgegeven door de Vlaamse bisschoppen. Het is mijn enige complete reeks." Levensbeschouwing is een van de vele insteken van deze tento die nog tot 21 januari loopt in het Museum Kring voor Heemkunde, Gemeenteplein 2 in Edegem, elke dinsdag van 14 tot 16 uur en elke eerste en derde zondag van de maand van 14 tot 16 uur; in de Bib Edegem en het Nieuw Gemeentehuis kan je terecht tijdens de openingsuren. Toegang is gratis. Info bij Tony Oost via toostna@gmail.com of Jan Vaes via jan.vaesdf@gmail.com.

HET VOORVAL UIT HET LEVEN GEGREPEN

DE MINI-OPA

Kamiel zit naar het blauwe doosje te staren waarin zijn overgrootvader, die hij Papoe noemt, verdwenen is. "Vind je het een mooi doosje?", vraag ik maar om het gesprek met de vierjarige te beginnen. Hij twijfelt. Terwijl de ruimte van de kapel zich vult tot in de oksel, zit Kamiel al vooraan op de eerste rij bij de urne. "Papoe kan toch niet in dat doosje!", zegt hij verbaasd. Papoe was duidelijk geliefd. Want voor een op de drempel negentigjarige is er ongewoon veel volk. Papoe's urne is van afbreekbaar materiaal. Straks zal ze op de speciaal daarvoor voorziene plek aan de Gerlachekaai te water worden gelaten en even blijven drijven tot Papoe op een waardige manier naar de bodem zinkt. Zelf wou hij waarschijnlijk in een grotere doos, ook wel

kist genoemd. Maar hij heeft zich intussen vanuit het dodenrijk verzoend met zijn honderd procent milieuvriendelijke en biologisch afbreekbare toekomst. Een uitvaart met een kist ligt me persoonlijk beter, omdat kisten mij allemaal eender lijken, terwijl de mode in de urnindustrie voortdurend vreemdsoortigere modellen tovert. Oneerbiedig bekruipt me dan soms tijdens het groeten het gevoel dat mensen *rond de pot draaien*. Op de foto naast de urne bespeur ik een ontegenlijk klein gerimpeld meneertje. "Is dat Papoe?", vraag ik dom aan Kamiel. "Papoe is gekrompen", zegt hij ineens. Hij herinnert zich waarschijnlijk foto's van Papoe toen die nog groot en stevig was. Maar zo heeft hij hem nooit meegemaakt. "Zo is dat met opa's en oma's, die worden

© Ronald Sledsens

› Ronald Sledsens

altijd maar kleiner", zeg ik. "Waarom?", vraagt hij? "Weet jij hoe klein jouw hartje is?", vraag ik, terwijl ik op de plek wijs waar zijn hart zit. Kamiel maakt met duim en wijsvinger een diameter van vijf centimeter. "Helemaal juist", zeg ik. "Daarom is Papoe gekrompen totdat hij helemaal in jouw hartje kon en hij altijd bij jou kan blijven." Dat lijkt Kamiel voldoende redelijk om de dienst, die dadelijk begint, met een warm gevoel door te komen.

Ronald Sledsens

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij

Volgende keer:

IN DE BAN VAN HET BEELD

www.relevant-bisdomantwerpen.be

› **Op de foto:** Onze kerkgebouwen spreken voor zich, met hun torenspits die boven alle daken uitsteekt, met hun plek in het midden van het dorp, maar bovenal met hun open deuren. Als stilteplek, als troostplek, als ontmoetingsplek, als gebedsplek, als koelteplek ... Welkom! De deur van de Sint-Lambertuskerk in Ekeren staat open. En kijk, er zit al volk binnen ...